

NAOKEA

Mɔizi lá síĩde

Yá pɔ́ kú láε bee guuɔ

Ké Isailiɔ ikoyá pɔ́ Lua kpà Mɔiziwa Sinai gbε musu yāmà, aa sɔukè wà da bùsu pɔ́ Lua a legbèné zéu (1.1-10.10). Aa táa'ò wà kà Kadεsi Baanεa, we aa gεu bùsupiu, ɔ̄ aale v̄iakε bùsupi gεaε, aa εa mipè γεomidɔk̄iwa, ɔ̄ aa kè gbáau wè bla. Tá gbàa oa gbεa aa Mɔabu bùsu lè Isia Wiside gukpe oi (10.11-21.35). Lápi yá gbεzãɔ yá pɔ́ kè Mɔabu bùsuu òwèε. Bɔa we gbεzã ɔ̄ Isailiɔ è gè Kanaa bùsuu (22.1-36.13).

Lápi te Bɔa láie, mé à Lua gbéɔ gbēnazinke òlwèε. Zieɔ aai Lua náaike, zieɔ aai seake, zieɔ yáεɔ ì ní kási, zieɔ yáεɔ ì ní kãde, zieɔ aai níziã se lesi, zieɔ aai léle zíle. Lápi òlwèε lɔ́ ké Lua ì de a gbéɔne náaide ũ gɔɔpii, ì yáke a zéwa, āma zieɔ ì pãsíno.

Yá zí'ũ Mɔizi lè a dea kóɔ ũ Dii ní a gbéɔ zānguo yá musu. Ɔme Lua ledɔekena ũ, ɔ̄ ì sɔ Luazi. Ɔme ì awakpa Luaε a gbéɔne, asa náaisaideɔne.

Isailiɔ naokεa Sinai guwaiwau

¹ Isailiɔ bɔa Egipi wè plaade, a mɔ plaade gɔɔ séia zí, Dii yá'ò Mɔizie kpaaũkpεu Sinai guwaiwau à mè: ² A Isailiɔ naokε daedaε uale ní ualeɔ, ní ḡεɔ tɔ dalau pii. ³ Mpi ní Aalonao à Isaili ḡεε pɔ́ kà wè bao ge aa deaɔ kãaa, í gbé pɔ́ kà zíkapiɔ nao gā ní gāo.

4 A gbé pọ de uabele ũ se bui ní buio guu dodo aa dọále. 5 Gbé pọ aao kúánọpọ tón ke:

Lubeni buio guu Sedeu né Elizuu.

6 Simẹo buio guu Zulisadai né Selumie.

7 Yuda buio guu Aminadabu né Naasō.

8 Isakaa buio guu Zuaa né Netaneli.

9 Zabuloni buio guu Heloni né Eliabu.

10 Yosefu né Eflaiũ buio guu Amihudu né Elisama.

Yosefu né Manase buio guu Pedazuu né Gamalieli.

11 Běyāmee buio guu Gidoni né Abidā.

12 Dā buio guu Amisadai né Ahiezee.

13 Asee buio guu Okelana né Pagieli.

14 Gada buio guu Deueli né Eliasafa.

15 Nefatali buio guu Enana né Ahila.

16 Gbé pọ wà ní sé gbéọ guu ní deziọ buio kía ũon we. Aame Isaili bui dọaanao ũ. 17 Mọizi ní Aalonao gbé pọ Dii ní tó dòdọpọ sè, 18 ọ aa gbéọ kàaa pii mọ plaade gọọ séiazí. Aa gbé pọ kà wè bao ge aa deao tó dàlau pii daedae uale ní ualeo. 19 Mọizi ní nao Sinai guwaiwaiu lá Dii dīleeewa.

20 Wà gọe pọ kà wè bao ge aa deao nào, ọ wà gbé pọ kà zikaapiọ tó dàlau dodo baade iawa daedae uale ní ualeo.

21 Isaili negọe séia Lubeni buio guu, gbé pọ kà zikaao gbẹon ọaasọsọ leẹ bla ní sooloo ní ọaa pla ní basọoẹ (46.500).

22-23 Simẹo buio guu gbẹon ọaasọsọ leẹ bàao m̀endosai ní ọaa do ní basọoẹ (59.300).

24-25 Gada buio guu gbẹon ọaasọsọ leẹ blasọ ní ọaa ọaọ ní blakwioẹ (45.650).

26-27 Yuda buio guu gbẹon ọaasọsọ leẹ bàao kwi ní síiọ ní ọaa ọaọe (74.600).

28-29 Isakaa buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blakwi n̄ s̄iĩso n̄ ɔaa plaoɛ (54.400).

30-31 Zabulɔni buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blakwi n̄ soplao n̄ ɔaa plaoɛ (57.400).

32-33 Yosefu n̄ ɛflaiũ buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ bla n̄ ɔaa pla n̄ basɔooɛ (40.500).

34-35 Yosefu n̄ Manase buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ baakwi n̄ plao n̄ ɔaa dooɛ (32.200).

36-37 Bɛyãmɛɛ buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ baakwi n̄ sɔoo n̄ ɔaa plaoɛ (35.400).

38-39 Dã buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ baaɔ n̄ plao n̄ ɔaa aaɔ n̄ basɔooɛ (62.700).

40-41 Aɛɛ buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ bla n̄ m̄ɛndoo n̄ ɔaa pla n̄ basɔooɛ (41.500).

42-43 Nɛfatali buiɔ guu gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blakwi n̄ aaɔo n̄ ɔaa plaoɛ (53.400).

44 Gb̄é p̄ó M̄oizi n̄ Aalonao n̄ Isailiɔ k̄ia gbɛɔn kuɛplao n̄ naoɔn we. Wã k̄iap̄iɔ s̄è bui n̄ buio guu m̄ɛndodoɛ. 45 Ké aa Isaili ḡɔɛ p̄ó k̄a w̄è bao ge aa deaɔ n̄aɔ uale n̄ ualeɔ, Isaili p̄ó k̄a z̄ikaap̄iɔ 46 gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ ɔaa aaɔ n̄ aaɔo n̄ ɔaa pla n̄ basoplakwioɛ (603.550).

47 W̄i Levii bui uadeɔ da nao guuo, 48 asa Dii ò M̄oizie à mè: 49 Nsu Levii buiɔ nao. Nsu n̄ n̄ t̄ó dalau n̄ Isaili bui k̄iniɔo. 50 Ikoyã zwãakpɛ z̄i na Levii buiɔnɛ n̄ ɔz̄i n̄ a p̄okeleɔ n̄ p̄ó p̄ó kú a guuo p̄ii. Aame aaliɔ zwãakpɛ s̄ea n̄ a p̄okeleɔ p̄ii, aaiɔ de zwãakpɛpi z̄ikenaɔ ũ, aali b̄òokpa aa liai. 51 Tó ále fɛɛ, aame aali zwãakpɛpi woɛwoɛ. Tó a ka b̄òokpak̄ii, aali ɛa p̄éɛɛ. Tó gb̄ɛp̄ãle s̄ɔi, à ḡàɛ. 52 Isailiɔ lí b̄òokpakpa ḡã n̄ ḡão, baade n̄ a d̄alapoɔo. 53 Levii buiɔ mé aali b̄òokpa aa lia

ikoyã zwãakpei, ké másu pøkūmabɔɔ Isailiɔwao yái. Ikoyã zwãakpe gwaa mé Levii buiɔ zí ũ. ⁵⁴ ɔ Isailiɔ kè lá Dii ò Mɔiziewa.

2

Bòokpaa zékalca

¹ Dii yã'ò Mɔizie ní Aalonao à mè: ² Isailiɔ baade lí bòokpa a dàlapoo gbáú ní a ua seelao pélea. Aali bòokpa wà lia kpaaukpei kēawà yɔɔ.

³ Yuda bui gãliɔ mé aali bòokpa gukpe oi ní ní dàlapooo. An dɔaanan Aminadabu né Naasɔ ũ.

⁴ Aà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ bàakwi ní síiɔ ní òaa àaɔɔe (74.600). ⁵ Isakaa bui gãliɔ lí bòokpa ní sae.

An dɔaanan Zuaa né Netaneli ũ. ⁶ Aà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ blakwi ní síiɔ ní òaa plaoe (54.400). ⁷ An sae Zabulɔni buiɔ.

An dɔaanan Heloni né Eliabu ũ. ⁸ Aà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ blakwi ní soplao ní òaa plaoe (57.400). ⁹ Ampii an bòo wí mɛ Yuda buiɔ

bòo, aa gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ òaa do, gɛo m̀ndosai mé kuo, ní òaa plaoe. (186.400) Aame aali dazeu káau.

¹⁰ Lubeni bui gãliɔ mé aali bòokpa geomidɔkii oi ní ní dàlapooo. An dɔaanan Sedeu né Elizuu ũ. ¹¹ Aà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ blakwi ní sooloo ní òaa pla ní basɔooe (46.500). ¹² Simeɔ buiɔ lí bòokpa ní sae.

An dɔaanan Zulisadai né Selumie ũ. ¹³ Aà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ bàakwi m̀ndosai ní òaa do ní basɔooe (59.300). ¹⁴ An sae Gada buiɔ.

An dɔaanan Deueli né Eliasafa ũ. ¹⁵ Aà zīgɔɔ gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ blasɔo ní òaa àaɔ ní blakwioe (45.650). ¹⁶ Ampii an bòo wí mɛ

Lubeni buiɔ bòo, aa gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ basoplakwi ní m̀ndoo ní òaa pla ní blakwioe (151.450). Aame

aali dazeu plaade ũ.

¹⁷ Levii bui bòodeo mé aali kpaaukpe se aa daò zéu, aaiò be guoguo. Lá an bòo káleà ðe, màa aaiò be zéu. Baade iò ku a òi tea a dàlapoozi.

¹⁸ Eflaiũ bui gáliò lí bòokpa be'ae oi ní ní dàlapooo. An ðaanan Amihudu né Elisama ũ. ¹⁹ Aà zígṣò gběon òaasṣòo lee bla ní òaa pla ní basṣooe (40.500). ²⁰ Manase buiò líò kú ní sae. An ðaanan Pedazuu né Gamalieli ũ. ²¹ Aà zígṣò gběon òaasṣòo lee baakwi ní plao ní òaa dooe (32.200). ²² An sae Běyámee buiò. An ðaanan Gidoni né Abidā ũ. ²³ Aà zígṣò gběon òaasṣòo lee baakwi ní ṣoo ní òaa plaoe (35.400). ²⁴ Ampii an bòo wĩ me Eflaiũ buiò bòo, aa gběon òaasṣòo lee basòokwi plasai ní basṣooe (108.100). Aame aali dazeu àaõde ũ Levii buiò gbèa.

²⁵ Dã bui gáliò mé aali bòokpa gugbãntoo oi ní ní dàlapooo. An ðaanan Amisadai né Ahiezee ũ. ²⁶ Aà zígṣò gběon òaasṣòo lee bààõ ní plao ní òaa àaõ ní basṣooe (62.700). ²⁷ Asee buiò mé aali bòokpa ní sae. An ðaanan Okelana né Pagieli ũ. ²⁸ Aà zígṣò gběon òaasṣòo lee bla ní m̀endoo ní òaa pla ní basṣooe (41.500). ²⁹ An sae Nefatali buiò. An ðaanan Enana né Ahila ũ. ³⁰ Aà zígṣò gběon òaasṣòo lee blakwi ní àaõo ní òaa plaoe (53.400). ³¹ Ampii an bòo wĩ me Dã buiò bòo, aa gběon òaasṣòo lee basoplakwi ní soplao ní òaa àaõoe (157.600). Aali dazeu gbèzã ní ní dàlapooo.

³² Isaili pò wà ní nao uale ní ualeoon we. An zígṣò píi gběon òaasṣòo lee òaa àaõ ní àaõo ní basoplakwioe (603.550). ³³ Kási wi Levii buiò da naopi guu ní ní Isaili deeo, lá Dii ò Mòiziewa. ³⁴ Isailiò kè lá Dii ò Mòiziewa, aa bòokpà ní ní dàlapooo màa, ò aa dazeu daedaè uale ní ualeo.

3

Levii buio

¹ Mɔizi ní Aalona**o** buio yán ke gɔɔ pɔ Dii yá'ò Mɔizie Sinai gbɛ musu. ² Aalona nɛgɔɛ tɔn ke: Aà nɛgɔɛ sɛ́ia Nadabu, Abiu, Eleazaa, Itamaa. ³ Aalona né pɔ wà ní díle sa'onao ũ wà sa'ozí nàné ní ɔzib tɔn we. ⁴ Nadabu ní Abiuo gàga Dii aɛ Sinai guwaiwaiue, ké aa mò aà aɛ ní té zìloo yáí.* Aai nɛ'i yāao, ⁵ Eleazaa ní Itamaao gò sa'onao ũ ní mae Aalona gɔɔ.

⁶ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ⁶ Mɔ́ ní Levii buio, ní ní na Aalonaɛ a ɔzì, aali zíkɛaàno. ⁷ Aali kpaaukpe kpele zì pɔ má dà Aalonaɛ ní Isailio píi ke ní zwaakpɛpi zio lo. ⁸ Aali laaido kpaaukpe pɔkeleɔwa, aai zwaakpɛpi zì pɔ má dà Isailionɛ kɛð. ⁹ Levii buio na Aalona ní a néɔne ní ɔzì. Isaili pɔ wa kpàwà míomíɔn we. ¹⁰ Aalona ní a néo díle ma gbàgbanao ũ. Tó gbé zìloe sòmazi, à gàɛ.

¹¹ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ¹² Mámɛ ma Levii buio sè Isailio guu Isaili nɛgɔɛ sɛ́iao gbɛu. Levii buipio io de ma pɔ ũ, ¹³ asa za gɔɔ pɔ ma Egipi nɛgɔɛ sɛ́iao dèdɛ, ma Isaili nɛgɔɛ sɛ́iao ní ní pɔtuo nesana sɛ́iao díle ma pɔ ũ.† Mámɛmaa Dii.

¹⁴ Dii yá'ò Mɔizie Sinai guwaiwaiu à mè: ¹⁵ Levii buio nao daɛdaɛ ualɛ ní ualɛo. An gɔɛo nao píi sea za né mɔ doɔwa. ¹⁶ ɔ Mɔizi ní nao lá Dii ðɛwa. ¹⁷ Levii néo tɔn ke: Geesɔ, Kɛata ní Melalio. ¹⁸ Geesɔ néo tɔn ke daɛdaɛ: Libeni ní Simɛio. ¹⁹ Kɛata néo tɔn ke daɛdaɛ: Amlaũ, Isaa, Hɛblɔ ní Uzielio. ²⁰ Melali néo tɔn ke daɛdaɛ: Mali ní Musio. Levii buion we daɛdaɛ ualɛ ní ualɛo.

* **3:4** Lev 10.1-2, Nao 26.61 † **3:13** Bɔa 13.2

²¹ Libeni buiɔ́ n̄ Simei buiɔ́ mé Geesɔ́ buiɔ́ ũ. ²² Gɔ́e pɔ́ wà n̄ nao sea za né mɔ́ doɔ́waɔ gbɛ̃ɔ́n ðaasɔ́ɔɔ lee sopla n̄ ðaa pla n̄ basɔ́oɔe (7.500). ²³ Geesɔ́ buipɔ́ lí bòokpa zwàakpɛpi kpe naa be'ae oi. ²⁴ Laeli né Elisafa mé n̄ kía ũ. ²⁵ Geesɔ́ buiɔ́ líɔ́ zwāa n̄ báa pɔ́ wàli kú kpaaũkpɛaɔ́ zɪ ke n̄ a kpɛele zwāao ²⁶ n̄ kaa lé zwāao n̄ kaa pɔ́ lia zwàakpɛpi n̄ sa'ok̄iozi zwāao n̄ a baɔ́ píi.

²⁷ Amlaũ buiɔ́ n̄ Isaa buiɔ́ n̄ Hebl̄s buiɔ́ n̄ Uzieli buiɔ́ mé Keata buiɔ́ ũ. ²⁸ Sea za né mɔ́ doɔ́wa, an gɔ́eɔ gbɛ̃ɔ́n ðaasɔ́ɔɔ lee swaaɔ́ n̄ ðaa ðaɔ́oɔe (8.600). Aame aaliɔ́ zɪke zwàakpɛu. ²⁹ Keata buipɔ́ mé aali bòokpa zwàakpɛpi sae naa gɛɔmidɔ́k̄ii oi. ³⁰ Uzieli né Elizafá mé n̄ kía ũ. ³¹ Aaliɔ́ kpagolo n̄ táabũnuo n̄ dauo n̄ sa'ok̄io n̄ tulaletikateak̄io n̄ zwàakpɛ zɪkeɔɔ́ n̄ suunao zɪ ke píi. ³² Sa'onkia Aalona né Eleazaa mé Levii bui kíaɔ́ dɔ́aana ũ. Aàpi mé ì wéte zwàakpɛ zɪkenaozi.

³³ Mali buiɔ́ n̄ Musi buiɔ́ mé Melali buiɔ́ ũ. ³⁴ Ké wà n̄ nao sea za né mɔ́ doɔ́wa, an gɔ́eɔ gbɛ̃ɔ́n ðaasɔ́ɔɔ lee soolo n̄ ðaa dooɔe (6.200). ³⁵ Abihaili né Zulieli mé n̄ kía ũ. Aali bòokpa zwàakpɛ sae naa gugbãntoo oi. ³⁶ Wà Melali buiɔ́ ðile aaliɔ́ wéte zwàakpɛ lipɛpɛeɔzi n̄ a lipɔ́ɔɔ n̄ a lipɛleɔ́ n̄ lipɛlepi zɛɔɔ́ n̄ a pɔ́keleɔ́ píi. ³⁷ Aaliɔ́ kaa pɔ́ liaa zwàakpɛi lipɛleɔ́ n̄ a zɛɔɔ́ n̄ a kũbɔɔ́ n̄ a baɔ́ zɪ ke lɔ́.

³⁸ Mɔ́izi n̄ Aalonao n̄ Aalonapi néɔ́ lí bòokpa kpaaũkpɛ ae naa gukpɛ oi. Aame aaliɔ́ luakuk̄i zɪ ke Isailiɔ́ne. Tó gbé̃ z̄iloe s̄i, à ḡaɛ. ³⁹ Levii bui pɔ́ Mɔ́izi n̄ Aalonao n̄ nao daɛdaɛ lá Dii òwaɔn we. Sea za né mɔ́ doɔ́wa, aa gbɛ̃ɔ́n ðaasɔ́ɔɔ lee baɔ́ n̄ plaɔe (22.000).

40 Dii ò Mɔizie à mɛ: Isaili negɔɛ sɛ́iaɔ nao píi sea za né mɔ doɔwa, ní ní tó dalau. 41 Bee gbɛa ní Levii buiɔ dile ma pɔ ũ Isaili negɔɛ sɛ́iaɔ gbɛu mípii, ní Levii buiɔ pɔtuɔɔ dile ma pɔ ũ Isailiɔ pɔtuɔ nesana sɛ́iaɔ gbɛu píi. Mámɛmaa Dii. 42 Ǿ Mɔizi Isaili negɔɛ sɛ́iaɔ nàò lá Dii òɛwa, 43 sea za né mɔ doɔwa. Ké wà ní tó kà láu píi, an dasi kè gbɛɔn àaasɔsɔo lɛɛ bao ní àaa do ní bàaɔkwi ní àaɔoɛ (22.273).

44 Ǿ Dii yá'ò Mɔizie à mɛ: 45 Levii buiɔ dile ma pɔ ũ Isaili negɔɛ sɛ́iaɔ gbɛu, ní Levii buiɔ pɔtuɔɔ dile ma pɔ ũ Isailiɔ pɔtuɔ nesana sɛ́iaɔ gbɛu. Mámɛmaa Dii. 46 Isaili negɔɛ sɛ́iaɔ dasi dɛ Levii buiɔla gbɛɔn àaa do ní bàaɔkwi ní àaɔo. Gbé pɔ ðiapiɔ boa yá musu, 47-48 ánuɔu ɔwatɛ sɔsɔo símá an baade miwa, lá wà a gbia ðile ma kúkíiwa, ní kpá Aalona ní a néɔwa. Anusu do gela baoɛ. 49 Ǿ Mɔizi gbɛbo'ɔapi sí gbé pɔ an dasi dɛ Levii buiɔlapiɔwa. 50 A ɔasí Isaili negɔɛ sɛ́iapiɔwa ánuɔu ɔwatɛ àaa soolo ní baswaaɔsɔo (1.365), lá wà a gbia ðile luakukíiwa. 51 Ǿ a kpá Aalona ní a néɔwa lá Dii òɛwa.

4

Kɛata buiɔ

1 Dii yá'ò Mɔizie ní Aalonaɔ à mɛ: 2 Levii né Kɛata buiɔ nao daɛdaɛ uale ní ualeo, 3 gɔɛ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aai mɔ zíkɛi kpaaũkpɛu. 4 Zí pɔ Kɛata buipiɔ lí kɛ kpaaũkpɛu á ma pɔɛ ní a míbao.

5 Tó wàlɛ fɛlɛ bòou, Aalona lí mó ní a néɔ, aali suuna zwãa polo aa ku ikoyã kpagoloa. 6 Aali ayo báa kua, aai gbasa zwãa pɔ wa kè ní pólɛ búuna tɛɛtɛo kua. Bee gbɛa aali kpagolo lipɔɔ sɔɔu.

⁷ Aali zwàa búuna kú táabūnu pó kú ma aɛa, aai tapelentio kálɛwà ní toonaɔ ní imibɔɔ ní lo pó wí vɛɛ kauɔ, aai pɛɛ pó wíɔ kpaa gɔɔpii kálɛ we lo. ⁸ Aali zwàa tɛa ku pópɔla, aai ayo báa kua. Bee gbɛa aali táabūnupi lipɔɔ sɔbu.

⁹ Aali zwàa búuna sɛ ku daua ní a filiaɔ ní a debɔɔ ní a táfukabɔɔ ní a nísikabɔɔ, ¹⁰ aai daupi ye ayo báau ní a pɔkelepiɔ píi, aai ye a lipɔɔwa.

¹¹ Aali zwàa búuna kú tulaletikatɛakíia, aai ayo báa kua. Bee gbɛa aali a lipɔɔ sɔbu. ¹² Aali zíkɛɔ pó wáli zíkɛð ma kúkíio sɛɛ píi, aai ka zwàa búunau, aai ye ayo báau, aai gbasa ye a lipɔɔpiɔwa.

¹³ Aali sa'okíi tífú bɔɛ, aai zwàa gàalulade ku sa'okíipia, ¹⁴ aai pɔkele pó wí zíkɛɔ ka sa'okíipia, tésibɔɔ ní saɔ ní péɛluɔ ní au'ɛɛɛɔ ní sa'okíi pɔkeleɔ píi, aai gbasa ye ayo báau, aai a lipɔɔ sɔbu.

¹⁵ Tó Aalona ní a néɔ pɔkù ma kpé pɔɔ ní a pɔkeleɔla píi aa làa, tó wàɛ fɛɛ bòou, Keata buiɔ lí gbasa mó pópɔ sɛɛ. Aasuli ɔkã ma kpé pɔewao, ké aasu gagao yáí. Keata buiɔ mé aaliɔ kpaaũkpɛ pópɔ sea.

¹⁶ Sa'onkia Aalona né Elezaa mé aliɔ wéte filia nísii ní tulaleti gínanao ní pówɛnti pó wíɔ mɔ ma gbai lá gu lé dɔɔ ní nísii pó wí pó dilɛð à gɔ ma pó ũo, ìli wéte zwàakpɛi lo ní a pɔɔ ní a pɔkeleɔ píi.

¹⁷ Dii yá'ò Mɔizie ní Aalonao à mè: ¹⁸ Asu to Keata buiɔ midɛ Levii buiɔ guuo. ¹⁹ Tó aa sò ma kpé pópɔzi, Aalona ní a néɔ mé aali dɔaa gɛ zwàakpɛu, aai ní baade zí pó a ke ní aso pó a sɛo ɔbè, ké aasu gagao yáí. ²⁰ Keata buipiɔ suli gɛ wékpalei ma kpé pópɔzi gɔɔ pó wàɛ zwàa kua, ké aasu gagao yáí.

Geesõ buiõ

²¹ Dii yã'ò Moizie à mè: ²² Geesõ buiõ nao lɔ daɛdaɛ uale ní ualeo. ²³ Gõɛ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zíkɛi kpaaũkpɛuɔ ɔ́ ñyɔ́ ní nao. ²⁴ Zí pɔ Geesõ buiõ lí kɛ ní aso pɔ aali sɛon kɛ: ²⁵ Aali kpaaũkpɛzwãaɔ sé ní zwãa pɔ wí kuaɔ ní ayo báa pɔ wí kuaɔ ní a kpɛɛɛ zwãaɔ ²⁶ ní kaa pɔ liaa zwãakpɛ ní sa'okliozɔ zwãaɔ ní a lɛ zwãaɔ ní a baɔ ní a pɔkeleɔ pii. Aali zí pɔ wí keɔɔ kɛ pii. ²⁷ Aalona ní a nɛɔ mé aaɔ de zí pɔ Geesõ buiõ lí kɛ gbɛzɔɔ ũ, asosean nò, zí pãle kean nò. Ampiɔ mé aali aso pɔ aa sɛ ɔɔnɛ́. ²⁸ Kpaaũkpɛ zí pɔ Geesõ buiõ lí kɛn we. Sa'onkia Aalona né Itamaa mé aliɔ wéte an zíi.

Melali buiõ

²⁹ Melali buiõ nao daɛdaɛ uale ní ualeo. ³⁰ Gbɛ́ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zíkɛi kpaaũkpɛuɔ ɔ́ ñyɔ́ ní nao. ³¹ Kpaaũkpɛ zí pɔ aaliɔ kɛn kɛ: Aame aaliɔ zwãakpɛ lipɛpɛɔ sea ní a lipɔɔ ní a lipɛɛɔ ní lipɛɛpiɔ zɛɔɔ ³² ní kaa pɔ liaai lipɛɛɔ ní a zɛɔɔ ní a kũbɔɔ ní a baɔ ní a pɔkele pɔ wí zíkɛɔɔ pii. Ali baade aso pɔ a sɛ ɔɔɛ̀. ³³ Kpaaũkpɛ zí pɔ Melali buiõ lí kɛn we. Sa'onkia Aalona né Itamaa mé aliɔ wéte an zíi.

Levii buiõ naoa

³⁴ Ǿ Moizi ní Aalonao ní Isaili kíaa Keata buiõ nàɔ daɛdaɛ uale ní ualeo, ³⁵ sea gbɛ́ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zíkɛi kpaaũkpɛuɔ. ³⁶ Aa gbɛɔn òaa kuɛ'aaɔ ní basoplakwioɛ (2.750). ³⁷ Keata bui pɔ aa zíkɛ kpaaũkpɛuɔ dasilen we. Moizi ní Aalonao ní nao lá Dii ò Moiziewa.

³⁸ Ǿ aa Geesõ buiõ nàɔ daɛdaɛ uale ní ualeo, ³⁹ sea gbɛ́ pɔ kà wɛ̀ baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zíkɛi kpaaũkpɛuɔ. ⁴⁰ Aa gbɛɔn òaa kuɛ'aaɔ ní baakwioɛ

(2.630). ⁴¹ Geesõ bui pò aai zìke kpaaũkpɛuɔ dasilen we. Mɔizi n̄ Aalonao n̄ nao lá Dii òwa.

⁴² Ǿ aa Melali buiɔ nàò daɛdaɛ uale n̄ ualeo, ⁴³ sea gbé pò kà wè baakwi e blakwi, aaiɔ mɔ zìkei kpaaũkpɛuɔ. ⁴⁴ Aa gbɛɔn òaa gɛo n̄ m̀ndooɛ (3.200). ⁴⁵ Melali buiɔ dasilen we. Mɔizi n̄ Aalonao n̄ nao lá Dii ò Mɔiziewa.

⁴⁶ M̀aa Mɔizi n̄ Aalonao n̄ Isaili kíaɔ Levii buiɔ nàò daɛdaɛ uale n̄ ualeo, ⁴⁷ sea gbé pò kà wè baakwi e blakwi, aai mɔ zìkei kpaaũkpɛu aaiɔ a aso seaɔ. ⁴⁸ Ampii an dasi fèlɛ òaasɔsɔo lɛɛ swaaɔ n̄ òaa àaɔ baosaioɛ (8.580). ⁴⁹ Ké Dii yãd̄ilɛ Mɔizie, a ò gbɛɔnɛ, wà baade z̄í òbè n̄ aso pò a seo. Ǿ wà n̄ nao màa lá Dii ò Mɔiziewa.

5

Bòo kua gbãlesai

¹ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ² O Isailionɛ aa kusudeɔ n̄ k̄ɛnudeɔ ya b̀ou n̄ gbé pò kà gɛwa aa gbãlèɔ. ³ A n̄ yá à n̄ kpá b̀o kpe gɔɛ n̄ nɔɛo, ké aasu Isailiɔ b̀o pò má kú a guu gbãlɛo yáí.* ⁴ Ǿ Isailiɔ kè màa, aa n̄ yá n̄ kpá b̀o kpe, lá Dii ò Mɔiziewa.

⁵ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ⁶ O Isailionɛ, tó gɔɛ ge nɔɛ duunakè a gbéɛ à náaisaiyãkè Diiɛ, à tàaekèn we. ⁷ Sema ade duuna pò a kèpi o gupuau, i a fiabo gbé pò à tàaekèɛpiɛ, i a ɔa sɔode nawà. ⁸ Tó pɔde gà mé a daɛ f̄ɛɛɛ v̄i wà fiapi boèò, pòpi a gɔ ma pò ũɛ, wi kpa sa'onawa sãnu n̄ sãsakao pò wa lákaò aà duunapiao.† ⁹ Sa pò Isailiɔ lí oa aliɔ de sa'ona pò wà m̀òè pò ũɛ. ¹⁰ Pò pò gbé kpà Diiwa ali gɔ sa'ona pò wà nàè a ɔz̄í pò ũɛ.

* 5:3 Zia 21.27 † 5:8 Lev 5.20-26

Nɔ náaisaide yá

11 Dii yá'ò Mɔizie à mè: 12 O Isailione n̄ me, tó gb̄e nɔ p̄àze a náaisaiyákè, 13 ḡɔe p̄ale wùleaàno, aà ź a ý d̄so, tó nɔepi gb̄ásíkè màa mé gb̄e i aà eo, seelade kuo, ké wi aà kũdo ýi, 14 tó ḡɔepi n̄se f̄e, mé àle seake a nɔpi ýawa, àle e à gb̄ásíkè ýa, ge i gb̄ásíkεoa, 15 ḡɔepi i gé n̄ a napio sa'ona kí n̄ p̄wenti kiloo plao gba p̄o nɔepi a m̄o ũ. Asu n̄sikawào, mé asu tulaleti f́awào, ké n̄sefelegbae ýi. A de d́akpaagba p̄o i to wà d̄so tó wà tàakè síanae ũe. 16 Sa'ona i m̄o n̄ nɔepio, i aà ze ma ae. 17 Sa'ona i ma kpé í d̄a ka oo n̄nau, i zwàakpe bùsu d̄a à zua. 18 I nɔepi falana go, i d́akpaagba p̄o w̄i da n̄sefelea ýi na nɔepie a ɔz̄i. Sa'onapi i ɔ́ í p̄ási p̄o i láaizimápi k̄ua. 19 Sa'onapi i to nɔepi d́akpa, i oè à me: Tó ḡɔe i wúlenn̄o, tó ni p̄a n̄ ź ikoyáa n̄ gb̄ásíkè, í p̄ási p̄o i láaizimápi a ýae in̄eo. 20 Ama tó n̄ p̄a n̄ ź ikoyáa, n̄ ge n̄ wule n̄ ḡɔe p̄aleo n̄ gb̄ásíkèe s̄o, 21 Dii a to n̄ gbalao ibaba, n̄ gb̄ee i sé, n̄ gb̄é ɔ́ i láaizima, aai n̄ ká. 22 I p̄o i láaizimáe beepi a taale n̄ meue, i n̄ gb̄ee sé, n̄ gbalao i ibaba. Nɔepi i gbasa me: Ami! Aà ke màa! 23 Sa'ona i láai ýapio k̄e láwa, i pípi n̄ í p̄ásipio, 24 i í p̄ási p̄o i láaizimápi kpa nɔepiwa aà mi, i taale aà meue à ýapási iè. 25 Ama sa'ona lí n̄sefelep̄wentipi si nɔepi ɔz̄i ḡia, i m̄o Dii, i gbasa geò sa'ok̄i. 26 Sa'onapi i p̄wentipi d̄a ɔk̄u do yád̄a Diigu gba ũ, i kpasa sa'ok̄iwa, i gbasa ípi kpa nɔepiwa aà mi sa. 27 Tó nɔepi gb̄ásíkè à náaisaiyákè a źáe, ḡɔo p̄o à í p̄o i láaizimápi m̄i, a taale aà meue, i ýa'iè, aà gb̄ee i sé, aà gbalao i ibaba, nɔepi i ḡo láaip̄o

ũ a gbé̃o guu. ²⁸ Ama tó nɔepi i gbāsikεo mé a ku taaesai, a bɔ aafiaε, iɔ nε'i.

²⁹ Ikoyā pɔ má d̃ile n̄sefelea yá musun we. Tó nɔe p̄a a zá baa à náaisaiyākèè, ³⁰ ge tó g̃ε n̄se mé f̃εε, àε seake a nɔ yáwa, a kekean we. Sa'ona lí mó n̄ nɔepio, i aà ze ma aε, i gbasa ikoyāpi keε píi. ³¹ Aà g̃ɔpi aɔ t̄aaε v̄i a guuo, āma nɔepi duunapi a wi aàzia musuε.

6

Gbé pɔ azia kpà Luawa yá

¹ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ² O Isailiɔne, tó g̃ε ge nɔe lekèa à mè a azia kpàa ma gbé̃ ũε zálala, ³ ade v̄εε n̄ í gbāao t̄é.* Asu v̄εεbe'i buie k̄a a léwao, mé asu v̄εεbe ísi ge a gii bleo. ⁴ Gɔɔ pɔ a ku ma gbé̃ ũ zálala, asuli v̄εeli pɔe bleo, baa a wéna ge a tεε.

⁵ E lé pɔ a k̄epi gɔɔ ge paɔ, g̃ε su t̄aa'o aà miwao. Aɔ de ma pɔ ũ e gɔɔ pɔ à azia kpàapi lé ge paɔe, i to a mikā gbā a laaiwa. ⁶ E gɔɔ pɔ à azia kpàa ma gbé̃ zálala ũpi lé ge paɔ, asu s̄o geio. ⁷ Baa tó aà mae ge aà da ge aà v̄ii ge aà d̄auna gà, asu s̄o aà gei à gb̄aleo, asa aàzia kpaaa seela ku aà miwaε. ⁸ Aɔ de ma pɔ ũε e gɔɔ pɔ à azia kpàa ma gbé̃ zálala ũpi lé ge paɔ. ⁹ Tó gb̄ee gà aà wáa k̄ando, mé aà kua ma pɔ ũ mikā gb̄al̄e, aà a mipi bo gb̄aigbai a gb̄abɔgɔɔ, gɔɔ sopl̄a gb̄ea. ¹⁰ A gɔɔ swaaɔde z̄i i mɔ sa'onaε n̄ felena ge felenguulu bɔbɔnaɔ m̄en pla kpaaũkpe kpeεε, ¹¹ sa'ona i sa'o n̄ a m̄endoo duun awakpabɔ ũ, i sa pɔ w̄i a pɔ k̄ateu à t̄ékū o n̄ a m̄endoo, i gb̄abɔè aà kua ge saε yáí. Zibeezi i a mi bo, ¹² i εa à azia

* 6:3 Luk 1.15

kpaá e a kua ma pò ù gɔɔ léu, i mós n̄ s̄asa wēdonao t̄aae fiabobo ù. Wasu aà kua ma gbé zálala ù séia gɔɔ dauo, asa aà kua ma gbé zálala ù káaupi òkpàe.

¹³ Ikoyā pò má d̄ile gbé pò azia kpàaen ke lo. Tó gɔɔ pò a d̄ile ào ku ma pò ù pà, wà m̄oaànɔ kpaaũkpe kpele, ¹⁴ i sa'oa n̄ s̄asa wēdona pò s̄aa v̄ioo sa pò w̄i a pò káteu à tékū obò ù n̄ s̄ada wēdona pò s̄aa v̄ioo duun awakpabò ù n̄ s̄asakao pò s̄aa v̄ioo s̄aukpa sa'obò ù ¹⁵ apii n̄ a pòwentio n̄ a v̄eεo n̄ kàao gbí do, kàa pò wa tòto n̄ n̄isioɔ n̄ kàawana pò wà n̄isi f̄àwà. ¹⁶ Sa'ona i mós n̄ pòp̄io ma ae pii, i sa pò w̄i o duuna awakpabò ù o n̄ sa pò w̄i a pò káteu à tékū, ¹⁷ i s̄aukpa sa'oa n̄ s̄asakao n̄ a pòwentio n̄ a v̄eεo n̄ kàao gbí do. ¹⁸ Gbé pò azia kpàapi i a mi bo† kpaaũkpe kpele we, i a kua ma pò ù mikā séle káteu s̄aukpa n̄isi z̄íle. ¹⁹ Tó à a mi b̄ò màa, sa'ona i s̄asakao ɔ do pò wà a f̄ùukè sé n̄ kàa pò a b̄ò gb̄iuo m̄endo n̄ kàawanao m̄endo, i na gbé pò mibòpie a ɔz̄i. ²⁰ Sa'onapi i ea sí, i m̄om̄eε. Lá pòp̄iá ma pòε, a ḡo sa'onapi pò ùε n̄ a kùla pò w̄i m̄om̄eεo n̄ a gbá pò w̄i b̄o adoao. Bee gb̄ea gbé pò azia kpàapi i gbasa ea na v̄εmiawa.

²¹ Ikoyā pò má d̄ile gbé pò azia kpàaen we n̄ sa pò a oa a lek̄ea yáio, pò pò asu ye káf̄i a gb̄aa léu bàasi. Lé pò a kè gɔɔ pò à azia kpàa, sema aà a fiabo.

Sa maa pò sa'onao lí o gbéne

²² Dii yá'ò M̄oizie à mè: ²³ O Aalonaε n̄ a néo, tó aale samaa'o Isailiɔne, aali me:

²⁴ Dii báaadaágu, i ɔkuála,

²⁵ Dii á gwa, i gb̄ekekeé,

† 6:18 Zin 18.18

26 Dii wéteázi, i á nòse daé dou.

27 Aali samaa'o IsailiϷne ní ma tóo màa, míli báaadañgu.

7

Isaili kíaϷ gbadaa zwàakpe sakēgϷ

1 GϷϷ pó MϷizi zwàakpe dò a làa, à nísikàwà ní a pòkeleϷ píi, à a sakè, Ϸ à nísikà sa'okliwa ní a pòkeleϷ píi, à a sakè. 2 Ϸ Isaili kíaϷ mò ní gbao. Aame aa ní deziϷ buiϷ kía pó wà ní díle gbēnaon d̄aana Ϸ. 3 Aa mò ní ní gbao Diiε, zugo mèn soolo ní zuϷ mèn kuεpla. Kía gbēon plapla zugo mēndodo, baade miwa zù mēndodo, Ϸ aa gèò zwàakpe kpeεle.

4 Dii yā'ò MϷizie à mè: 5 Gba pó aa m̀opio sí, io de kpaaũkpe zikεbϷ Ϸ, ní kpá Levii buiϷwa, lá a mómá ní zí guuwa. 6 Ϸ MϷizi zugoϷ ní zupio sí a kpà Levii buiϷwa. 7 A zugo mèn pla ní zù mèn síiϷo kpà GeesϷ buiϷwa ní zí léu. 8 A zugo mèn síiϷ ní zù mèn swaaϷo kpà Melali buiϷwa ní zí léu. Sa'onkia Aalona né Itamaa mé ní d̄aana Ϸ. 9 I asosebϷe kpa Kεata buiϷwao, asa aa Dii kpé póϷ sé ní ḡaue.

10 Zí pó wà nísikà sa'okliwa, Ϸ kíapio mò ní ní gbao sa'oklipi aε sa'oklipi sakēa yái. 11 Dii ò MϷizie yāa à mè, lá gu lé d̄o kíapio lío m̄o dodo sa'okli sakēa yái.

12-83 GϷϷ séia zí Aminadabu né NaasϷ, Yuda bui mé mò ní a gbao.

GϷϷ plaade zí Zuaa né Netaneli, Isakaa buiϷ kía mò ní a gbao.

GϷϷ àaϷde zí Heloni né Eliabu, ZabulϷni buiϷ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ sɪiɔde zɪ Sedeu né Elizuu, Lubeni buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ sɔode zɪ Zulisadai né Selumie, Simɛɔ buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ soolode zɪ Deueli né Eliasafa, Gada buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ soplade zɪ Amihudu né Elisama, Eflaiũ buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ swaaɔde zɪ Pedazuu né Gamalieli, Manase buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ kɛokwide zɪ Gidoni né Abidã, Bɛyãmɛɛ buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ kwide zɪ Amisadai né Ahiezɛɛ, Dã buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ kuɛdode zɪ Okelana né Pagieli, Aɛɛ buiɔ kía mò ní a gbao.

Gɔɔ kuɛplade zɪ Enana né Ahila, Nɛfatali buiɔ kía mò ní a gbao.

Gba pɔ an baade mɔn ke: Anusu tapɛlenti pɔ a gbia kiloo do ní kɪnio, au'ɛɛbɔ pɔ wa pɪ ní ánusuo a gbia galaũ ðaa sɪiɔɛ, lá wà a gbia lé ðɪɛ luakukɪiwa. Wà pɔwɛnti yãalɛa ní nɪsio kà tapiɔ pai pɔwɛn gba ũ. Vua toona pɔ a gbia galaũ basɔokwi, wà tulaletikà a pai. Sa pɔ wɪ a pɔ káɛu à tɛkũ obɔɔn ke: Zugaaena do, sãsakao do, sãsa wɛdona do. Duun awakpabɔn ke: Blesana do. Sáaukpasaɔn ke: Zu pla, sãsakao sɔɔ, blesana sɔɔ, sãsa wɛdona sɔɔ.

⁸⁴ Gba pɔ Isaili kíaɔ dà sa'okɪi sakɛa yáɪ nɪsikaa sa'okɪipiwa gbɛapiɔ dasilɛn ke: Anusu tapɛlenti mɛn kuɛpla, au'ɛɛbɔ pɔ wa pɪ ní ánusuo mɛn kuɛpla, vua toona mɛn kuɛpla. ⁸⁵ Tapɛlentiɔ gbia kiloo dodo ní kɪnioɛ, au'ɛɛbɔɔ sɔ galaũ ðaa sɪiɔsɪiɔ.

Apii fɛlɛ ánuusu kiloo baasɔo ní plao ní galaũ àaa àaɔo, lá wà a gbia lé d̄ilɛ luakuk̄iwa. ⁸⁶ Vua toona pɔ wà tulaletikà a pai mèn kueplaɔ gbia galaũ basɔokwikwi, lá wà a gbia lé d̄ilɛ luakuk̄iwa. A kè pii galaũ àaa soolo ní basooloo (1.320). ⁸⁷ Sa pɔ wĩ a pɔ káteu à tékũ obɔɔ dasilen ke: Zugaaena kuepla, sāsakao kuepla, sāsa wēdona kuepla, apii ní a pówentio. Blesan mèn kuepla ɔ wà duuna awakpàð. ⁸⁸ Pɔ pɔ wà sáaukpa sa'òðo dasilen ke: Zu baasɔo mēndosai, sāsakao bàaaɔ, blesana bàaaɔ, sāsa wēdona bàaaɔ. Sa pɔ wa ò sa'ok̄i sakēa yáí n̄sikaawà gbɛan we.

⁸⁹ Ké M̄ɔizi gè kpaaūkpɛu yá'oi ní Diio, à aà lɔɔ mà duunkēmak̄i pɔ kú ikoyā kpagoloa musu malaika gāsiade mèn plao zānguo, Dii lé yá'òè.

8

Filianaa

¹ Dii yá'ò M̄ɔizie à mè: ² O Aalonaε, tó à filia mèn soplaɔ nà, aà to aali gupu dau aε.* ³ ɔ Aalona kè màa, à filiaɔ nà, aa gupù dau aε lá Dii ò M̄ɔiziewa. ⁴ Wà daupi pĩ ní vua pɔ wa gbègbē maanno za a z̄ilɛ e à gè pèð a vúɔwae. Wà daupi pĩ lá Dii a taa òlɔ M̄ɔiziewae.

Levii buiɔ dilka ndoa

⁵ Dii yá'ò M̄ɔizie à mè: ⁶ Levii buiɔ sɛ Isaili k̄in̄iɔ guu, ní gbābɔné. ⁷ Lá n̄yɔ ní gbābɔnén ke: Du-unwolo'i fáfāmá, aai ní mek̄ā bo pii, aai gbasá ní pɔkasá pí. Aa gbābò n̄ziaɛn we. ⁸ Aai zugaaena sé ní p̄ɛti yāalea ní n̄sio a pówenti gba ũ ní zugaaena plaade pɔ n̄yɔ si duun awakpabɔ ũo. ⁹ M̄ó ní Levii

* 8:2 Bɔa 25.37

buiò kpaaũkpɛ kpɛɛɛ, ní Isailiò kãaa píi, ¹⁰ ní mó ní Levii buiò ma aɛ, Isailiò i ònamá. ¹¹ Aalona i Levii buiò mòmɛɛ gba pò Isailiò mòmɛɛ ũ, ké aao de ma zíkɛnao ũ. ¹² Levii buiò i òna gáaenapiò miwa. Sa'ò ní zupìò m̀̀ndoo duun awakpabò ũ, ní sa pò wĩ a pò kátɛu à t́kũ oa ní adoo duunakɛã Levii buiòwa yáí. ¹³ To Levii buiò zɛ Aalona ní a néo aɛ, ní ní mòmɛɛ. ¹⁴ M̀̀a ríyò Levii buiò bò Isailiò guu rído, aaiò de ma pò ũ.

¹⁵ Bee gbɛa tó n gbábò Levii buiòɛ, mé n ní mòmɛɛ, aali m̀̀o zíkɛ kpaaũkpɛu. ¹⁶ Isaili pò wa kpàaon ní ũ. Ma ní díɛ ma pò ũ Isaili nɛgɔɛ śíao gbɛuɛ. ¹⁷ Asa Isaili nɛgɔɛ śíao ní ní potuo nesana śíaoá ma pòɛ. Ma ní díɛ ma pò ũ za gɔɔ pò ma nɛgɔɛ śíao d̀̀de Egipiɛ, ¹⁸ ò ma Levii buiò díɛ Isaili nɛgɔɛ śíao gbɛu. ¹⁹ Ma Levii buiò b̀̀ Isailiò guu, ò ma ní kpá Aalona ní a néowa, ké aao kpaaũkpɛ zĩ kɛ Isailiòɛ. Aali láka Isailiò duunaa, ké gɔɔ pò aalɛ s̀̀o ma kúkĩzi, gagyã su ní leo yáí.

²⁰ Ǿ M̀̀izi ní Aalonao ní Isailiò píi k̀̀ Levii buiòɛ lá Dii ò M̀̀izie ní yá musuwa. ²¹ Levii buiò gbábò ríziɛ aa ní pòkasaò pí. Ǿ Aalona ní mó Diiɛ, à ní duuna k̀̀má à gbábòné. ²² Ǿ Levii buiò ná ní zĩwa kpaaũkpɛu ní Aalonao ní a néo d̀̀ao. M̀̀a wa k̀̀ Levii buiòɛ lá Dii ò M̀̀izie ní yá musuwa.

²³ Dii yá'ò M̀̀izie à m̀̀: ²⁴ Levii buiò yán kɛ b̀̀. Gb́ɛ pò kà ẁ̀ baaso ge a dea lí mó kpaaũkpɛ zĩ kɛi. ²⁵ Tó à kà ẁ̀ blakwi, ili kámabo, asuli zĩpi kɛ bo. ²⁶ Aailiò d̀̀o a gb́ɛlɛ, iliò ẁ̀tɛ kpaaũkpɛ zĩbi, ãma asuli zĩpi kɛo. Díɛ Levii buiòɛ m̀̀a ní zĩ yá musu.

9

Gẽamusu dikpekca

¹ Dii yã'ò Mɔizie Sinai guwawaiu Isailio bɔa Egipi wɛ̃ plaade mɔ sɛ̃ia guu à mè: ² Isailio lí Gẽamusu dikpekca a gɔɔwa. ³ A dikpepi ke mɔe bee gɔɔ gɛ̃o mɛ̃ndosaide zɛ̃ oosiele. A ke lá má dàéwa pii ní a ikoyã pɔ má ðileéɔ.*

⁴ Mɔizi ò Isailione aa Gẽamusu dikpekca, ⁵ ò aa dikpepi kè Sinai guwawaiu mɔ sɛ̃ia gɔɔ gɛ̃o mɛ̃ndosaide zɛ̃ oosiele. Aa kè lá Dii ò Mɔiziewa pii. ⁶ Gbɛ̃ɔ ku we aa gbãlea, ké aa kã gɛwa yãí, ò aai e Gẽamusu dikpekca zibeezi. ɔ aa gè Mɔizi ní Aalonao lè zibeezi gɔɔ, ⁷ aa ò Mɔizie: Ge yã musu wa gbãlè. Bóyãí wà giwɛ̃e wà mɔ ní gbao Diie ní wá gbɛ̃ɔ a gɔɔwai? ⁸ Mɔizi wɛ̃má à mè: A ze e mà ma lá Dii a o á yã musu. ⁹ ɔ Dii ò Mɔizie à mè: ¹⁰ O Isailione, tó an gbɛ̃ɔ ge an buio ní kpé gbãlè ge yã musu, ge aa gè wɛ̃le zãzãeu, aa ze'e aa Gẽamusu dikpekemee gbɛzã. ¹¹ Mɔ plaade gɔɔ gɛ̃o mɛ̃ndosaide zɛ̃ oosiele ò aali dikpepi ke. Aali sã só ní kãao ní lá kɛ̃são. ¹² Aasuli a kee to gu dɔwàò, mé aasuli sãpi wáe eo.† Aali Gẽamusu dikpepi ke lá má ðileéwa pii. ¹³ Gbɛ́ pɔ i gbãleo mé i gé wɛ̃leu no, tó à gɛ̃ Gẽamusu dikpepi kei, wà ade bɔ a gbɛ̃ɔ guu, asa i mɔmɛ̃e ní gbao a gɔɔwao. Aà tàae a wi àà musue. ¹⁴ Bòmɔ pɔ kú á guu mé a ye Gẽamusu dikpekemee, sema aà ke lá ma ikoyã ðileéwa. Bòmɔ ní beleo pii, yã doue.

* **9:3** Bɔa 12.1-13 † **9:12** Bɔa 12.46, Zãa 19.36

fɛɛ. Kàaɛɛa gbáugbãupi mé gbéɔ daa zéu seela ũ.
 7 Tó wàɛ gbéɔ káaa, wàli pé gbáugbãu.

8 Aalona né sa'onao mé aali kàaɛɛio pé. Aɔ deé ikoyã ũ gɔɔpiiɛ, ápio ní á buio. 9 Gɔɔ pɔ a ka á búsuu, tó áɛ gé zíkai ní á wèɛ pɔ sù fɛɛánɔɔ, àli kàaɛɛio pé gbáugbãu, ké á yá e do ma Dii á Luagu, mí á bɔ á wèɛpio zɔ. 10 Gɔɔ pɔ áɛ pɔnake sɔ, dikpen lò, mo dafu gɔɔ séia zín lò, àli kàaɛɛio do á sa pɔ wí a pɔ káɛu à tékúowa ní á sáaukpasaɔ, á yá i domagu. Mámɛmaa Dii á Lua.

Isailio fɛɛa Sinai

11 Wè plaade mo plaade gɔɔ baode zɔ, telu gò ikoyã zwàakɛa, 12 ɔ Isailio ní pɔɔ náaa aa fɛɛ bòou Sinai guwaiwaiu, aale bòokpakpa e telu gè zè Palana guwaiwaiu. 13 An fɛɛa bòou séian we. Aa kè lá Dii dà Mɔizie a ònéwa.

14 Yuda zígɔɔ mé fɛɛ ní bòou gā ní gāo séia ní ní dàlapoo. Aminadabu né Naasɔ mé ní dɔaana ũ. 15 Zuaa né Netaneli mé Isakaa zígɔɔ dɔaana ũ.

16 Heloni né Eliabu mé Zabulni zígɔɔ dɔaana ũ.

17 Geesɔ buio ní Melali buio zwàakɛe wòewoɛ, ɔ aa sè aa dàò zéu.

18 ɔ Lubeni zígɔɔ fɛɛ ní bòou gā ní gāo ní ní dàlapoo. Sedeu né Elizuu mé ní dɔaana ũ.

19 Zulisadai né Selumie mé Simɛɔ zígɔɔ dɔaana ũ.

20 Deueli né Eliasafa mé Gada zígɔɔ dɔaana ũ. 21 ɔ Kɛata buio Lua pɔɔ sè aa dàò zéu. Wà zwàakɛepi pèɛɛe e aao gé kái.

22 ɔ Eflaiũ zígɔɔ fɛɛ ní bòou gā ní gāo ní ní dàlapoo. Amihudu né Elisama mé ní dɔaana ũ. 23 Pedazuu né

Gamalieli mé Manase zīgṣṣo dɔaana ũ. ²⁴ Gidoni né Abidã mé Bēyãmεε zīgṣṣo dɔaana ũ.

²⁵ Ǿ Dã zīgṣṣo fɛ̃lɛ ní b̃ou ga ní gāo ní ní d̃alapoo. Aame aa ku gbezã. Amisadai né Ahiezεε mé ní dɔaana ũ. ²⁶ Ǿkelana né Pagieli mé Asee zīgṣṣo dɔaana ũ. ²⁷ Enana né Ahila mé Nefatali zīgṣṣo dɔaana ũ. ²⁸ Lá Isailio ì fɛ̃lɛ ní b̃on we gā ní gāo.

²⁹ Obaba mé M̃oizi ànsue Leueli né ũ, Madiã buie. M̃oizi òè: Wá̃lɛ dazεu, wá̃lɛ gé b̃usu p̃ó Dii mè á wá gbau. M̃o ñ géwaño, wí maakεε, asa Dii namablea we legbèw̃εε. ³⁰ Ǿ a òè: Má gεo. Má tá ma b̃usu ma bεdẽo kíiε. ³¹ M̃oizi mè: N yá na. Nsu wá tó weo, asa ní b̃ookpakii maa d̃o, mé níỹo f̃o ke wá wé ũ. ³² Tó n gεwaño, wá maa p̃ó Dii a kεw̃εε kεε s̃oε.*

³³ Isailio fɛ̃lɛ Dii gbε saε, aa t̃aa'ò g̃o àão. Wà d̃aa ní Dii bàakuañ̃o kpagoloo b̃ookpakii weel̃iné. ³⁴ Ké aa fɛ̃lɛ aa d̃azεu, Dii telupi kúr̃la f̃aanε. ³⁵ Tó wà d̃azεu ní kpagoloo, M̃oizi ì mε:

Fɛ̃lɛ Dii, n ibεεo i f̃aa,
n zangudẽo i bàalεnε.†

³⁶ Tó wa d̃ilε, M̃oizi ì mε:
Dii, εa su Isaili dasidasiõwa.

11

Dii té gbaεa

¹ Isailio z̃oakà Diizi ní taasikεa yáí. Ké Dii mà, aà p̃o p̃a, ã à tes̃má, an b̃ou saalo tekù. ² Ǿ gb̃é̃o wiilè M̃oziwa. Ké à wabikè Diiwa, ã tépi zè. ³ Ǿ wà t̃okpa gupie Tabela,* ké Dii tes̃má we yáí.

* **10:32** D̃oa 1.16 † **10:35** Sou 68.1 * **11:3** Bee mè tékù.

Dii bùuᵛ gbaᵛa

⁴ Buipáleo ku Isailio guu, aale ble maa beeke, ᵛ Isailio lé ʒoᵛ sᵛ aa mè: Má wá nᵛo eu wà soi? ⁵ Wále kpᵛ pᵛ wá sᵛo Egipi wá pᵛeāwa beeke ní gᵛoᵛo ní blebusunaᵛo ní efᵛo ní emasaᵛo ní emasa gisoᵛo. ⁶ Tiasa wá lé gà, asa wili pᵛe eo, sema mana bàasio.

⁷ Manapi wé keleū, a de lán lí'ᵛwae. ⁸ Isailio i séle wà bᵛ gbᵛeu ge aaᵛ zᵛ gᵛo. Aaᵛ disa aa kàa keᵛo. A í na lán kàagbaalawa. ⁹ Tó fii kpà bᵛoᵛo gwá, ᵛ manapi i bᵛo.†

¹⁰ Mᵛoizi mà wále ʒoᵛ uale ní ualeo. Dii pᵛ pà maamaa, ᵛ à kè Mᵛoizie íi, ¹¹ a òè: Bᵛyāi níle íadaai? Bᵛyāi ma yá i kanguo, ᵛ n gbᵛépio gwaa aso ðimeei? ¹² Mámé ma gbᵛépio nᵛsᵛia? Mámé ma ní ía? Bᵛyāi ní òmᵛe mà ní kue lán nᵛe neadewa, mà gérinoᵛo bùsu pᵛo n a legbè an deziᵛe guui? ¹³ Mákií má nᵛo eu mà kpa gbᵛépioᵛwa píii? Asa aale wiileá, aale mé mà ní gba nᵛo wà soe. ¹⁴ Má fᵛ gbᵛépio kue pii madoo, asa an aso demalae. ¹⁵ Tó màa níyᵛo kemᵛe, ma wegwa, ní ma de gᵛᵛo. Nsu to mà taasipi ke lo.

¹⁶ Ǿ Dii òè: Isaili gbᵛᵛzᵛᵛo pᵛo ní ní dᵛo dᵛaana ũᵛo kāaa gbᵛᵛᵛn bàaᵛkwi, ní mᵛóᵛnoᵛo kpaaᵛkᵛᵛeu, aaᵛo kunᵛo we. ¹⁷ Má pila mà yā'one we, mí Nisina pᵛo kuma kᵛni go mà diné, aai gbᵛᵛᵛ gwaa aso sennᵛo, ké nísu níyᵛo ní sea ndo lo yáí. ¹⁸ O gbᵛᵛᵛne aa gbᵛᵛᵛo níziae zia yáí, aai nᵛo e só. Asa aa wiileá aa mè, má wa nᵛo eu la wà soi? Aa mè wa dáamaví Egipi. A yáí tò má ní gba nᵛo aa só. ¹⁹ Aa só, i ke gᵛᵛo do no, gᵛᵛo pla no, gᵛᵛo sᵛo no, gᵛᵛo kwi no, gᵛᵛo bao no. ²⁰ Aa so mᵛo gbᵛᵛᵛa doe e à bᵛo ní níu, a ni i bᵛᵛᵛnla. Asa ma Dii má

† **11:9** Bᵛa 16.14

kú rí guue, ò aa pãkpàmazi. Aa zoadba aa mè, bóyái wa bói Egipii? ²¹ Ǿ Mɔizi mè: Gõeo kumano tá guu gbẽon òaasoo lɛ òaa aaõe (600.000), ò n mè nýó rí gba nòo aa so e mɔ gbãa doa? ²² Baa tó wà são rí zuo dède dasidasi, a mómáe? Tó wa ísia kpoo sèle pii, a mómáe? ²³ Dii wèwà à mè: Ma gbãa a ka noa? Nyó e tia, tó yá pó má òne a ke ge a keo.

²⁴ Mɔizi bò à Dii yápio òné. A Isaili gbẽzoo kàaa gbẽon bàaõkwi à rí lia zwàakpei. ²⁵ Ǿ Dii pila telu guu à yã'òaanoo. A Nisina pó kuwà kɔni go ò gbẽzoo gbẽon bàaõkwipione. Ké Nisɔnapi òné, aa ànabikékè, bee gbɛa aai ea kè bo. ²⁶ Gbè pó Mɔizi rí séo, an gbẽon plaò gò bòou, gbèdo tón Eledada, gbèdo sɔ Mɛdada. Aai gé zwàakpe kɔio, kási Lua Nisɔnapi òné sõe, ò aa ànabikékè bòou. ²⁷ Ewaasoe bàalè ge ò Mɔizie à mè: Eledada rí Mɛdadao lé ànabikékè bòou. ²⁸ Nuni né Yozuee de Mɔizi zòbãna ù za a èwaasogooe, ò à mè: Ba Mɔizi, gíné. ²⁹ Ǿ Mɔizi òè: N nòse fèle ma yá musu yà? Tó Dii a Nisina ò a gbèone aa gò ànabio ù pii, a maao lé? ³⁰ Ǿ Mɔizi èa bòou rí Isaili gbẽzoo pio.

³¹ Dii tò íana bò ísia oi à mò rí bùuo, aa li bòoa. Aa lia bòoi gupiiu à kà tagoo do ù, mé an daa lesi kà gàsísuu pla. ³² Fãane bee rí gwãasinao rí a gu sia dɔao aa fèle gè bùuo sèle. Gbè pó i sèle bílao sèle koto bao. Ǿ aa fãle, aa a giikà. ³³ Ké aa a nòo dà rí léu gòo aai e sò bílao, ò Dii pɔ pãzi à gagyãkàngu. ‡ ³⁴ Ǿ wà tɔkpà gupie Lé'udeo Mia, asa wekii wà gbè pó lé'u rí kúò vù. ³⁵ Ǿ Isailio fèle we, aa gè Azelo aa gɔoplakè we.

‡ 11:33 Sou 78.26-31

12

Miliaũ ní Aalonao Mɔizi tàae'ea

¹ Miliaũ ní Aalonao Mɔizi tàae è Etiopi nɔ pɔ a sè yá musu, asa à Etiopi nɔ sèe. ² Aa mè: Mɔizi ado ò Dii d̄lɛ à a yá'òà? A tò wá ò s̄o lé? Dii yápi mà. ³ Mɔizi s̄o nòs̄edoūde, aà sáa kú dún̄ia guuo. ⁴ Weḡɔ Dii ò Mɔizi ní Aalonao ní Miliaũoe: A b̄ole gé kpaaūkp̄eu á gb̄ɛɔn àā. Ǿ aa gè ní gb̄ɛɔn àā nípii. ⁵ Dii p̄la telu guu à zè kp̄épi kp̄eɛɛ. A Aalona ní Miliaũo s̄isi, ò aa s̄òàazi nípla nípii. ⁶ A òné: A ma yāma. Tó ma ānabie kú á guu, mi b̄o m̄owà wépungu'ea guu, mi yá'òè nana guue. ⁷ Kási a de màa ní ma zòblena Mɔiz̄ioo. Z̄iken náaidee ma ua.* ⁸ Wi yāb̄o k̄s̄ léu. Mili yá'òè ma a bakūaanakèèo. I wesi ma taale. Akca i ma zòblena Mɔizi tàae'ea viak̄eo ni? ⁹ Ǿ Dii p̄o p̄anzi à èa tà.

¹⁰ Ké telupi gò kp̄épi, kusu lí Miliaũla ḡò, à puak̄ù lán buawa. Ké Aalona gwà, a è kusu líaàla, ¹¹ ò a ò Mɔiz̄ie: N yá na Baa! Nsu to wà m̄isaik̄e tàae p̄o wá kè gb̄e'eo. ¹² Nsu to aà de lán né p̄o wa ì gè, aà megueɔ yaikèwao. ¹³ Mɔizi wiilè Diiwa à mè: Lua, n yá na! N aà gbágbā. ¹⁴ Ǿ Dii òè: Tó aà mae lé'ikà aà oawa, a de wíyā ũ ḡɔɔ sopla lé? Wà aà ya b̄o b̄o kp̄e ḡɔɔ sopla ḡia, wi ḡbasa wà aà sí. ¹⁵ Miliaũ ku b̄o kp̄e e ḡɔɔ sopla. Isailiɔ i daz̄euo e wà èa wà aà s̄i. ¹⁶ Bee gb̄ea aa f̄lɛ Azelo aa gè b̄oòkp̄a Palana guwaiwaiu.

* **12:7** Ebe 3.2, 5

13

Asiigwana gbɛ̃n kuɛplao zia (Iko 1.19-33)

¹ Dii ò Mɔiziɛ à mè: ² Gbɛ̃n zɪ aa gé Kanaa bùsu pò mále kpá Isailiɔwa keɛlei. N ní deziɔ bui gbé pò de dɔaana ũ se mɛ̀ndodo n̄ ní zɪ. ³ Ǿ à ní gbáe màa bɔa Palana guwaiwaiu lá Dii òwa. Gbɛ̃piɔ́ Isaili dɔaanaɔne nípii. ⁴ An tɔɔn ke:

Lubeni buiɔ guu Zakuu né Samua,

⁵ Simɛɔ buiɔ guu Oli né Safata,

⁶ Yuda buiɔ guu Yefũne né Kalɛbu,

⁷ Isakaa buiɔ guu Yosefu né Igali,

⁸ Eflaiũ buiɔ guu Nuni né Ozee,

⁹ Bɛ̃yámɛɛ buiɔ guu Lafu né Paleti,

¹⁰ Zabulɔni buiɔ guu Sodi né Gadieli,

¹¹ Yosefu né Manase buiɔ guu Susi né Gadi,

¹² Dá buiɔ guu Gemali né Amieli,

¹³ Aseɛ buiɔ guu Mikaila né Setuu,

¹⁴ Nefatali buiɔ guu Vofesi né Nabi,

¹⁵ Gada buiɔ guu Maki né Geueli.

¹⁶ Gbé pò Mɔizi ní zɪ bùsu gwaiɔn we. Mɔizi tɔkpà Nuni né Ozeɛɛ Yozuee.

¹⁷ Ké Mɔizi lé ní zɪ Kanaa bùsu gwai, a ònɛ: A bɔ ní Nɛgɛvɛ guwaiwaio, í sɪsɪɔ kũ. ¹⁸ A gwa lá bùsupi de, tó a gbɛ̃n gbãa ge aa buse, tó aa dasi ge aa bílao, ¹⁹ tó an bùsu maa ge a v̄ai, tó an wéleɔ bíi v̄i ge a v̄io, ²⁰ tó a tɔle tàae v̄i ge a nao, tó a líɔ v̄i ge a v̄io. A kɔaikɛ, í bùsupi libeɔ séle suò. Asa v̄ɛ káauɔ magɔɔɛ. ²¹ Ǿ aa gè bùsupi gwàgwa za Zini guwaiwai léu e Leobe, Amata bɔleu. ²² Ké aa pà Nɛgɛvɛ guwaiwaia, aa kà Heblɔ, gu pò Anaki

buiɔ Aimani ní Sesaio ní Talemaio kuu. Heblɔ́ kálea dɔ́aaa Zoã pɔ́ kú Egipiɛ wɛ̀ soplaɛ. ²³ Ké aa kà Esikoli guzulɛu, aa vɛɛ ligɔ́n nede zɔ́ we aa kà lía, ɔ́ gbɛɔ́n plaɔ́ sea. Aa gbɛafu ní kaadɔ́nao sè lo. ²⁴ Wà tɔ́kpà gupie Esikoli* guzulɛ, vɛɛ ligɔ́n nede pɔ́ Isailio zɔ́ we yáí. ²⁵ Ké aa bùsupi gwà gɔɔ bla, ɔ́ aa èa sù.

Asiigwanaɔ ní bao kpaɛ

²⁶ Ké aa sù Kadɛsi, Palana guwaiwaiu, aa gè Mɔizi ní Aalonaɔ ní Isailio píi kíi. Aa sù ní baoo Isailioɔnɛ píi, ɔ́ aa bùsupi libɛɔ òlɔ́nɛ. ²⁷ Aa ò Mɔizie: Wa ge bùsu pɔ́ ní wá zíu. Vɛ́ ní zó'io di weɛ. A a libɛɔ gwa ke. ²⁸ Ama bùsupideɔ gbãa. An wéleɔ bíi vɛ́ mé an wélepiɔ zɔɔ maamaaɛ. Wa Anaki buiɔ è we. ²⁹ Amalekiɔ ku Nɛgɛvɛ guwaiwaiu. Itio ní Yebusiɔ ní Amleɔ ku gusiɛdeu, mé Kanaaɔ ku ísia saɛ ní Yuudɛ saeo. ³⁰ Kalebu tò gbé pɔ́ lia Mɔiziziɔ nɛle, ɔ́ à mɛ: Wà ge bùsupi sii, asa wá ziblemáɛ. ³¹ ɔ́ gbé pɔ́ aa gèaànoɔ mɛ: Wá fɔ́ gɛ gbépiɔzio, asa an gbãa dɛwálaɛ. ³² ɔ́ aa sakà Isailioɔnɛ bùsu pɔ́ aa gwàgwapiu aa mɛ: Bùsu pɔ́ wa pãa wa ge a asiigwaipiá bùsu pɔ́ í a gbéɔ́ mómɔɛ. Gbé pɔ́ wa ní é weɔ píiá gbé gbãaɔnɛ. ³³ Wa gbé gbàagbãaɔ† è we Anaki buiɔ ũ. Wále e kòɔtɛɔn wá ũ, màa wá de ní wéu sɔ́.

14

Isailio bɔa Dii kpe

¹ Isailio lé wii gbãa le nípii, aale ɔ́lo gwá bee. ² Aa zɔ́adò Mɔizi ní Aalonaowa nípii, aa ònɛ: Tó wa gaga Egipi ge guwaiwaiu la, bee mé maa. ³ Bóyáí Dii lé

* **13:24** Bee mɛ kɔ. † **13:33** Daa 6.4

táwanɔ̀ bùsupiui? Wa wá dede ní fẽndaoe, wi wá nɔ̀eɔ̀ ní wá néo kúkũ. Wá ɛa taa Egipi sàɔ̀o lé? ⁴ Ǿ aa òkɔ̀e: Wà dɔ̀aana dile, wí ɛa ta Egipi.

⁵ Mɔ̀izi ní Aalonao wùle tɔ̀le bíla wáa. ⁶ Ǿ asi-gwana gbẽɔ̀n plaɔ̀ Nuni né Yozuee ní Yefũne né Kalɛbuo ní ulaɔ̀ gà aa kèkè, ⁷ aa ò bílae: Bùsu pɔ̀ wa pãa wa ge a asiigwaipi maa maamaae. ⁸ Tó wá yá kà Diigue, a géwanɔ̀ bùsupiue, bùsu pɔ̀ ví ní z'io diupi, i wá gba. ⁹ Asu bɔ̀ Dii kpɛo.* Asu viake bùsupideɔ̀neɔ̀, asa wá muu doɔ̀ne, aa ulekíi ví lo. Dii kúwanɔ̀e, ásu viakeo.

¹⁰ Gbèpii lé ní pápaa ní gbɛo yá'o, ã Dii gawi b̀ Isailiɔ̀wa kpaaũkpɛu. ¹¹ Dii ò Mɔ̀izie à mè: Gbèpiɔ̀ aɔ̀ sakamagu gɔ̀ɔ̀pii yá? Baa ní dabudabu dasi pɔ̀ má kè ní guuɔ̀, aɔ̀ ku ma náaikɛsai gɔ̀ɔ̀pii yá? ¹² Má gagyákaŋgu mà ní kaalee, mí n buiɔ̀ káfi aɔ̀ dasi, an gbãa iɔ̀ de gbèpiɔ̀la. ¹³ Ǿ Mɔ̀izi ò Diiɛ: Mmɛ n gbèpiɔ̀ b̀le Egipi ní n gbãao. Tó Egipiɔ̀ mà, ¹⁴ aa gí oi bùsupideɔ̀neɔ̀. Aa d̄ kè ní kúwanɔ̀, ni bɔ̀ mɔ̀wá. Aa d̄ kè n telu ì kú wá musu, niɔ̀ dɔ̀aaawẽe a guu fãane, gwãasina s̄o té guu. ¹⁵ Tó n gbèpiɔ̀ dède lán gbé m̀endo deawa, bui pɔ̀ aa yápi màɔ̀ me: ¹⁶ Dii gbãa i ka aà gé ní gbèpiɔ̀ bùsu pɔ̀ à a legbèné guuo, a yái ã à ní dedei guwaiwaiu. ¹⁷ Dii, ò n gbãa z̄ɔ̀ ɔ̀ɔ̀né sa, lá ní òwa n mè, ¹⁸ n pɔ̀ lí pa kpaaɔ̀, ní gbèke ví z̄ɔ̀, ni gbéɔ̀ yāváiɔ̀ ní ní tàaeɔ̀ kémá, āma nili tó tàaeɔ̀ b̀ pão. Ni maeɔ̀ yāváiɔ̀ wi ní buiɔ̀ musu e à ge pé ní síwenɔ̀ ní ní s̄ɔ̀kpaeɔ̀wa.† ¹⁹ Lá n sùuukè ní gbèpiɔ̀

* **14:9** Ebe 3.16 † **14:18** Bɔ̀a 20.5-6, 34.6-7

za Egipi e aa gè kàò la, n̄ n̄ duuna kémá n gbẽke z̄õ guu.

Z̄akanao ìadama
(Iko 1.34-46)

²⁰ Ǿ Dii mè: Lá n wabikèa, má sùuuker̄no. ²¹ Ama lá miò ku mé ma gawi ì dúniaa píi, ²² gbé p̄ ma gawi è n̄ dabudabu p̄ má kè Egipi n̄ guwaiwai guuo, aa ma l̄ aa ma gwa gẽn kwi aa ḡi ma yāmaiò, ²³ an gbẽe a wesi bùsu p̄ ma a l̄gbèè n̄ dezion̄epil̄eo. Gbé p̄ sakàmaguò, an kee a wesīeo. ‡
²⁴ Lá ma z̄òbl̄ena Kaleb̄u làasoo maa kè, a temazi n̄ n̄semendoo, má tó aà gẽ bùsu p̄ à gèupi guu, aà buiò iò v̄i. § ²⁵ Amalekiò n̄ Kanaao ku guzul̄eu we. A ea da guwaiwai z̄eu zia Isia T̄ea oi.

²⁶ Dii ò M̄ozie n̄ Aalonao à mè: ²⁷ Gbẽv̄aīpiò aao z̄akamazi ḡōpii yà? Ma z̄oa p̄ aale kamazi mà. ²⁸ Oné ma Dii ma mè má kú. Lá aa wabikèa, má kené. ²⁹ An ḡeo ḡõ kál̄e guwaiwaiu lae, * an gbé p̄ kà wè bao ge a deao píi. An gbé p̄ wà n̄ nao mé aa z̄akàmaziò ³⁰ aa gẽ bùsu p̄ ma a l̄gbèèné guuo, sema Yef̄un̄e né Kaleb̄u n̄ Nuni né Yozueeo bàasio. ³¹ An né p̄ aa mè wa n̄ kúkũò ò má n̄ dau, aai bùsu p̄ an maeò ḡi síipi d̄õ. ³² An maepiò s̄õ, an ḡeo ḡõ kál̄e guwaiwaiu lae. ³³ An néo i p̄oò dádã guwaiwaiu la e wè bla, aai n̄ maeò náaisai gb̄e'e. An maeò ḡeo ḡõ guwaiwaiu la m̄piīe. † ³⁴ Lá wà bùsupi gwàgwa ḡoò bla, màa aao n̄ yāv̄ai gb̄e'e e wè bla, wè dodo ḡoò dodo, aaiò d̄õ lá íbeles̄eamano de. ³⁵ Ma Dii máme

‡ 14:23 Ebe 3.18

§ 14:24 Yoz 14.9-12

* 14:29 Ebe 3.17

† 14:33 Zln 7.36

ma yápi ò, mé má ke gbēvāi pó kàaamaziṗioneε. Aa gaga guwaiwaiu la mṗiie.

³⁶ Gbé pó Mṗizi ní zǐ aa bùsu gwà aa sù aa sakà bùsupiu, aa tò wà zṗadòwà, ³⁷ Dii gagyākà gbéṗiṗigu, ṗ aa gàga. ³⁸ Gbé pó aa gè bùsu gwàṗiṗigu, Nuni né Yozuee ní Yefūne né Kalebuo mé gò b́éε.

³⁹ Mṗizi yáṗiṗi sèle siu Isailione pṗi, ṗ aa ólò maa-maa. ⁴⁰ Aa fèle kṗṗkṗ, aa mipè sṗsṗwa aa m̀: Gwa, wále gé gu pó Dii òu. Wa wá duuna d̀ sa. ⁴¹ Mṗizi m̀: B́yāi ále pā Dii yáai? Bee a keo. ⁴² Asu geo, asa Dii kú á guuo. A ibεε ziblewáε. ⁴³ Amalekiṗo ní Kanaaṗo kú á ae we. Aa á dεde ní f̀ndao. Dii aṗo kúánṗo, ké a gi téiaàzi yái. ⁴⁴ ṗ aai aà yāmao, aa mipè sṗsṗwa, baa ké Dii bàakuarṗṗo kpagolo ní Mṗizio gò b̀ou. ⁴⁵ ṗ Amalekiṗo ní Kanaa pó kú gusiṗidepiuṗo pṗlamá, aa ziblemá aa ní yá e ṗma.

15

Sa'oya

¹ Yá pó Dii ò Mṗizie ² a ò Isailioneε ke: Tó a gē bùsu pó mále kpáwá á be ũ guu, ³ mé a zu ge sã sè à sa pó wṗ a pó káteu à tékū ge sa pāle oṗa, sa pó a pó tékūa gṗ ṗ kemεε na ũ, légbāṗṗa pón nò, gban nò, dikpe pón nò, ⁴ àli ma gba ní pówentio kiloo do yāalea ní nṗsio litili do, ⁵ í v́εε kpa litili dodo sã ge ble b̀bṗna pó ále sapi oṗ miwa. ⁶ Tó sāsae sṗ, pówenti kiloo pla yāalea ní nṗsio litili do ní kṗnio, ⁷ í v́εε kpaoa litili do ní kṗnio sa pó a pó tékūa gṗ ṗ kemεε na ũ. ⁸ Tó a zugaae yākèke sa pó wṗ a pó káteu à tékū ge sa pó wṗ légbā ṗṗo ge sáaukpa sa'obṗ ũ, ⁹ àli ma gba ní pówentio kiloo àaṗ yāalea ní nṗsio litili pla, ¹⁰ í v́εε kpaoa litili

pla sa pɔ́ a pɔ́ tɛ́kũa gĩ ì kemεε na obɔ ũ. ¹¹ Ali ke màa zu ge sãsa ge sãnebɔbɔ ge blenɛbɔbɔ miwa. ¹² Ali ke màa pɔ́ pɔ́ a a yãkèke dasileu.

¹³ Tó á bùsu gbɛε lé sa pɔ́ a pɔ́ tɛ́kũa gĩ ì kemεε na oa, aàli ke màa. ¹⁴ E á buiwa tó bòmɔ ge gbɛpãle kúánɔ, mé a ye sa pɔ́ a pɔ́ tɛ́kũa gĩ ì kemεε na oa, sema aà ke lá i kewa. ¹⁵ A kɔ́kãaa guu ikoyãpi doũ ápiɔne ní bòmɔ pɔ́ kúánɔɔε. Ikoyãpi iɔ ku e á buiwa. Ápiɔ ní bòmɔ á doũ mεεε. ¹⁶ Ikoyã pɔ́ má d̄ile doũ ápiɔne ní bòmɔ pɔ́ kúánɔɔε.

¹⁷ Yá pɔ́ Dii ò Mɔizie ¹⁸ a ò Isailiɔnen ke bɔ. Tó a gɛ̀ bùsu pɔ́ mále táuánɔ guu, ¹⁹ mé a bùsupi blɛ blɛ, àli ma gba. ²⁰ Ali kàa ke ní pɔ́wen káau tío, í ma gba pɔ́gbɛze pɔ́ ũ. ²¹ Aliɔ ma gba á pɔ́wen káau típi e á buiwa.

Zãa yáwa sa'oa

²² Tó a zãmεε yáwa, mé á yãdilea pɔ́ má ò Mɔiziepi kee kũao, ²³ yá pɔ́ má d̄ile Mɔizi òé za a d̄ilez̄i e á buiwapi, ²⁴ tó a zã yápiwa, mé i ḡike no, àli sa pɔ́ w̄i a pɔ́ kátɛu à tɛ́kũ a pɔ́ tɛ́kũa gĩ ì kemεε na o ní zugaaeo ní a pɔ́wentio ní a v̄εeo, lá má òwa ní blesanao duun awakpabɔ ũ. ²⁵ Sa'ona lí mɔa awau Isaili píi yá musu, mí ní duuna kémá, asa aa zã yáwaε, ò aa mòmεε ní sa pɔ́ w̄i a pɔ́ nísi kátɛu à tɛ́kũo ní duun awakpabɔo. ²⁶ Má sùuuke ní á Isailiɔ píi ní bòmɔ pɔ́ kúánɔɔ, asa zãayãwapiá ápii yáε.

²⁷ Tó gbɛε zã yáwa à duunakè, aàli blɛ núnu w̄ɛdona kpa duun awakpabɔ ũ, ²⁸ sa'ona lí awagbεaa adeε. Tó à awagbèaa, má aà k̄é.* ²⁹ Gb̄é pɔ́ zã yáwa píi, ikoyã doũpie, Isaili bùsu gb̄én ò,

* 15:28 Lev 4.27-31

bòmɔ pɔ kúrɪnɔn nò. ³⁰ Ama gbé pɔ duunakè ní mio daa ía, bùsu gbé ge bòmɔn nò, à dèmanɔε, wa ade bɔ a gbéɔ guu wà dε. ³¹ Asa a sakà ma yáú, à bɔ ma yádilea kpeε. Wà ade dε, aàpi ní a tàaeo.

Kámabogɔɔ yá

³² Gɔɔ pɔ Isailiɔ ku guwaiwaiu, aa ní gbédee kù ní yàawεo kámabogɔɔzì. ³³ Gbé pɔ aa aà èɔ gèaàno Mɔizi ní Aalonao kíi ní gbé kíniɔ. ³⁴ Ɔ aa aà dàkpeu, asa aa yá pɔ aa kεè sáasá dɔo. ³⁵ Ɔ Dii ò Mɔizie: Sema wà aà dε. Gbépii aà pápa ní gbεo bòo kpe. ³⁶ Ɔ wà aà sè bòò bòo kpe, wà aà pápa ní gbεo wa dè lá Dii ò Mɔiziewa.

Tufadaa pɔkasai yá

³⁷ Yá pɔ Dii ò Mɔizie ³⁸ a ò Isailiɔnen ke ɔ: Aliɔ tufada á pɔkasa léi e á buiwa. Ali tufapiɔ dai ní babuunao, ³⁹ iɔ dεé tufa pɔ áliɔ gwa ũ, ké ma yádileaɔ àɔ dɔágu, íɔ kŭa, ké ásu gbásike yá pɔ a á wé ge a á sɔ ble musuo yáí. ⁴⁰ Ma yádileaɔ iɔ dɔágu, íɔ kŭa, íɔ dε ma gbé pɔ an kua nídoɔ ũ. ⁴¹ Mámεmaa Dii á Lua. Ma á bóle Egipi bùsuu ké màò dε á Lua ũ. Mámεmaa Dii á Lua.

16

Kole ní Datanió ní Abilaũo fɛle ní Mɔizio

¹ Isaa né Kole,* Kεata tɔũna, Levii bui, ní Eliabu néɔ Datani ní Abilaũo ní Pɛleti né Onio, Lubeni buiɔ, bǎnkù ² aa fɛle Mɔiziwa. Isaili gbɛzɔɔ tɔde pɔ wí ní sísi kɔkǎaaɔ kúrɪnɔ gbɛɔn òaa do ní blakwio. ³ Aa kǎaa Mɔizi ní Aalonaozi aa òné: A yáɔ kè zài! Isailiɔ

* **16:1** Yud 11

píiá Dii gbéɔne, a kúrɔ. Bóyāi i ázia dile de Dii gbépiolai? ⁴ Ké Mɔizi yápi mà, à wùle a gbɛɛu, ⁵ a ò Kolee ní a gbéɔ à mè: Zia kɔɔ Dii a gbé pɔ de a gbé ũ ɔbɛ, a to gbé pɔ a se sɔazi. ⁶ Mpi ní n gbéɔ, lá á ken la: A baade tésibɔ se ⁷ à tésìò zia, í tulaletikaa Dii aɛ. Gbé pɔ Dii a se mé aɔ de aà gbé ũ. A yáɔ kè zài Levii buiɔ.

⁸ Ǿ Mɔizi èa ò Kole buipɔne: Levii buiɔ, à yāma. ⁹ Lá Isailiɔ Lua á sé a gbéɔ guu, a tò i dɔaané a sísia guu, i sɔazi a zwāakpe zì kèi, bee i mówáoa? ¹⁰ A tò i sɔazi, mpi ní n Levii deeɔ, ɔ ále sa'onke wɛele lɔa? ¹¹ Mpi ní n gbéɔ a káaa Diizie. Dén Aalona ũ ké ále zɔadɔwài?

¹² Mɔizi gbé zì Eliabu néo Datani ní Abilaño sísii, ɔ aa mè: Wá mɔo. ¹³ N bɔwanɔ bùsu pɔ ví ní zó'io diu, ké wà gaga guwawaiue. Bee i mɔmao, ɔ ní ye n gbāablewá lɔa? ¹⁴ I ke bùsu pɔ ví ní zó'io diu ɔ n geuwanɔ. I ke bua ní vɛebuɔ ɔ n wá gbáo. N ye wɛzɛ kɛwɛɛ yà? Wá mɔo. ¹⁵ Ǿ Mɔizi pɔ fɛ maamaa, a ò Diie: Nsu n ní gba sio. Baa zàa'ina mi símáo, mi yāváike an gbɛɛo.

¹⁶ Ǿ Mɔizi ò Kolee: Mpi ní n gbéɔ píi, à gé Dii kíi zia. Aalona a gé sɛ. ¹⁷ A baade a tésibɔ se à tési à tulaletikaa, í sɔò Diizi. Gbɛɔn àaa do ní blakwio, baade ní a tésibɔ. Mpi ní Aalonao sɔ, baade ní a tésibɔ. ¹⁸ Ǿ an baade a tésibɔ sè, à tésì à tulaletikaa. Aa gè zè kpaaũkpe kpele ní Mɔizio ní Aalonao. ¹⁹ Ké Kole gbépii káaa Mɔizi ní Aalonaozi kpaaũkpe kpele, ɔ Dii gawi bɔ Isailiɔwa píi. ²⁰ Ǿ Dii ò Mɔizie ní Aalonao à mè: ²¹ A ázia kɛ gbépiɔwa mà ní midɛ gɔɔ. ²² Ǿ Mɔizi ní Aalonao wùle ní gbɛɛu aa mè:

Lua! Lua pò ì wēni kpa pópíiwa! Gbé m̀endo mé duunakè, 5 n̄ȳs̄ p̄ofēb̄ob̄o gbé pò k̄āaaapiowa píia? 23 Ǿ Dii yá'ò Moizie à mè: 24 O bílae aa go Kole n̄ Datanio n̄ Abilaũo fáani oi.

25 Ǿ Moizi fêl̄e à gè Datani n̄ Abilaũo b̄e. Isaili gbēz̄ōō t̄eaazi. 26 A ò bílae à mè: A go gbēv̄aipio fáani. Asu ɔk̄ā an p̄ewao, ké ásu gagar̄no an duuna yáio. 27 Ǿ aa gò Kole n̄ Datanio n̄ Abilaũo fáani. Ké Datani n̄ Abilaũo b̀l̄e, aa zèze n̄ kp̄ēl̄e n̄ n̄ naɔ n̄ n̄ néo n̄ n̄ n̄éf̄ēn̄enaɔ. 28 Ǿ Moizi mè: Aɔ d̄s̄ ké Dii mé ma z̄i mà yáe beeɔ ke pii, i ke maz̄ia p̄eã no. 29 Tó gb̄é̄e beeɔ gaa kè lán gb̄épii gaawa, tó ga doūpīe, i ke Dii mé ma z̄io. 30 Tó Dii yá pò w̄i kaa yāao kè s̄s̄, tó t̄ōl̄e l̄'è̄l̄e à n̄ m̄om̄o n̄ n̄ p̄óo pii, mé aa tà miau b̄é̄e, áo d̄s̄ ké gb̄é̄e beeɔ sakà Diiḡue.

31 Ké à yá beeɔ ò a làa, t̄ōl̄e pò aa z̄ewà w̄èaa. 32 T̄ōl̄e l̄'è̄l̄e à n̄ m̄om̄o n̄ n̄ b̄edeɔ n̄ Kole z̄ik̄enaɔ n̄ n̄ àiz̄eɔo pii. 33 Aa tà miau b̄é̄e, t̄ōl̄e k̄ūaamá n̄ n̄ p̄óo pii, aa ḡè̄l̄e. 34 Ké aa wiil̄e, Isaili pò liañziɔ bàal̄e pii, asa aa mè: T̄ōl̄e lé wá m̄om̄ōe fá! 35 Ǿ té b̀ò Dii k̄īi à gb̄ēɔn̄ òaa do n̄ blakwi pò aale tulaletikateao k̄aal̄e.

17

1 Dii ò Moizie à mè: 2 O sa'ona Aalona né Elezaae aà tésib̄ōo b̄ole t̄eu, aà n̄ té f̄āaa z̄ā, asa ma p̄ó̄ne. 3 Aà gb̄é pò aa duunakè aa ḡagaɔ m̄ogot̄e tésib̄ōpio poopoo p̄ep̄ep̄ep̄e, i k̄ulékule ma gbagbakiwa. Lá wà s̄m̄azi n̄ tésib̄ōpio, aa ḡò ma pò ūe, iɔ de seela ū Isailiɔne. 4 Ǿ sa'ona Elezaa gb̄é pò tek̄ūo tésib̄ōpio s̄è̄l̄e, wa p̄ōpoo wa k̄ulékule gbagbakiwiwa 5 lá Dii ò Moiziewa. A de d̄ongub̄o ū Isailiɔne, ké gb̄é pò de

Aalona bui ũo su s̃ Diizi tulaletikaiè téa, i ga lán Kole ní a gbéowao yáí.

Isailio M̃izi ní Aalonaò tàae'ea

⁶ Ké gu d̀, Isailio píi zoad̀ M̃izi ní Aalonaowa aa m̀: A tò Dii gbéowà g̀ga. ⁷ Ké aa k̀aa M̃izi ní Aalonaòzi, aa aed̀ kpaaũkpewa, ò aa è telu kùlewà, Dii gawi b̀. ⁸ M̃izi ní Aalonaò gè kpaaũkpeweele, ⁹ ò Dii ò M̃izie à m̀: ¹⁰ A kè gbépiowa mà ní kaale g̀ò. ¹¹ M̃izi ní Aalonaò wule ní gbewu. ¹² M̃izi ò Aalonaè: Tésibò sé, gbagbakii té káu, ní tulaletikaa n̄ gèò bíla kíi kpakpa. Awakpa Diiené, asa àle p̀kùmabòbómáe, gagyã dàale k̀. ¹³ M̃izi Aalonaò tésibò sè lá M̃izi òewa, à bàalè gèò bíla guu. A è gagyã kàngu k̀, ò Aalona tulaletikàtea, à awakpàò Diiè gbépiowee. ¹⁴ A zè gèò ní gbé b́ewò zànguo, ò gagyãpi zè. ¹⁵ Gb́é p̀ gagyãpi ní dedewò gbéowò òaasowò lee g̀ò m̀ndosai ní àaòe ní basowò (14.700), gb́é p̀ aa g̀ga Kole yáíò bàasi. ¹⁶ Ké gagyãpi làa, Aalona èa gè M̃izi kíi kpaaũkpeweele.

Aalona lípana k̀papaa

¹⁶ Dii ò M̃izie à m̀: ¹⁷ Yá'ò Isailionee, ní lípana símá m̀ndodo an deziò buiowa, an kía gbéowò kuweploò p̀ ù, ní baade tó ḱ a p̀owa. ¹⁸ Aalona tó ḱ Levii buiò lípanawa, bui píi kíaò lípana iò ku m̀ndodo. ¹⁹ Ní lípanapiò kálee kpaaũkpewu ikoyã kpagolo ae, gu p̀ mi kpaaũuánò. ²⁰ Gb́é p̀ má sè lípana a k̀papaa, mí zoa p̀ Isailio lé d̀wá midè.

²¹ M̃izi yá'ò Isailionee, ò an d̀aanaò baade a lípana kpàwà an deziò buiowa, ò lípana kè m̀n

kuεpla. Aalona p3 k3 a guu. ²² M3izi l3panapio k3le Dii ae ikoy3 zw3akpeu.

²³ K3 gu d3, M3izi g3 kpeu, a e Aalona l3pana p3 de Levii buio p3 3 kop3pa. A kop3pa 3 vuk3, 3 bek3 l3n g33wa 3 m3. ²⁴ 3 M3izi l3panapio s3le Dii ae p3i, 3 ge 3b Isailioε. K3 aa e, an baade a p3 s3. ²⁵ 3 Dii 3 M3izie: Ea ge n3 Aalona l3pana dile ikoy3 kpagolo ae, * io de seela 3 sw3gb3adepioε, aai z3akaamazi t3, k3 aasu gagao y3i. ²⁶ 3 M3izi k3 m3a l3 Dii d3ewa. ²⁷ 3 Isailio 3 M3izie: Wa gagae, wa kaalen we. W3 kaale w3piiε. ²⁸ Gb3 p3 s3 Dii zw3akpei i gaε. W3 gaga w3pii y3?

18

Sa'onao n Levii buio zi

¹ Dii 3 Aalonaε: Mpi n3 n n3o n Levii buio p3i, ma k3k3i kua gb3lesai g3 3 y3 3ε, m3 sa'onkekeε gb3lesai de mpi n3 n n3o y3 3. ² T3 mpi n3 n n3o 3le z3ke ikoy3 zw3akpe kpele, n3li n gb3 Levii buio se nama aa kenn3. ³ Aali z3kenε aa laaid3 kpepiwa, 3ma aasuli s3 ma k3k3i p3zio ge gbagbak3i, k3 amp3o n3 3pio 3su gagao y3i. ⁴ Aali naw3 aa laaid3 kpaa3kpewa n3 kpepi z3o p3i, 3ma gb3p3le suli s33zio. ⁵ Laaid3a ma k3k3i n3 gbagbak3iowa g3 3 y3 3ε, k3 m3su p3k3mab33 Isailiowa 3o y3i. ⁶ M3me ma 3 Levii deε s3 Isailio guu, ma n3 dile3 aao de ma z3kenao 3, aao kpaa3kpe z3 ke. ⁷ Mpi n3 n n3o 3me 3 sa'ozi ke gbagbak3i n3 p3 p3 k3 zw3akpeuo y3 musu. M3le sa'ozi na3 3 ozi gba 3ε. T3 gb3p3le s3i, 3 gaε.

* **17:25** εbe 9.4

Sa'onao ní Levii buiṣ baa

⁸ Dii ò Aalonaε: Ma ṕ ṕ wí ma gba zí nàne n ɔ́zìe. Ma sa ṕ Isailiṣ ì oa kpàmaε ní n ńeó á baa ũ e gɔɔpii. ⁹ Ma ṕ ṕ i tékũoá n ṕe. Ṕ ṕ wa ma gbaṣ ṕi, ṕwentin nò, duun awakpabɔn nò, tàae fiabobɔn nò, n ṕe ní n ńeó. ¹⁰ A gṣeṣ pii í ble gu ṕ a kua adoau, íṣ dṣ ké ma ṕe. ¹¹ Ké beeá n ṕe lṣ: Sa ṕ wí a ṕ mṣmεε, Isailiṣ lí ma gba. Ma n gbaε, á baan we gɔɔpii, mpi ní n gbéṣ, gṣeṣ ní nṣeṣ. N be gbé ṕ i gbáleo pii aáli ble. ¹² Nísi maa pii ní v́e maa píio ní ṕwena káau ṕ aai kpaaṣ, máli n gbaε. ¹³ An buaṕ káau ṕ aai mṣmεε á n ṕe pii. N be gbé ṕ i gbáleo pii a ble. ¹⁴ Ṕ ṕ Isailiṣ díle ma ṕ ũ ní a m̄baṣ á n ṕe pii. ¹⁵ Gbēnazin nεgṣe śiáṣ ní pṣtuo nesana śiáṣ ṕ wà mṣmεεá n ṕe. To aali nεgṣe śiáṣ ní pṣtuo ṕ de t̄e ũ nesana śiáṣ bo. ¹⁶ Tó né kà mṣ do, wáli bo ánuṣu ɔwat̄e sṣo, lá wà a gbia lé díle ma kúkiwa. ¹⁷ Nsu to wà zu ge s̄a ge blè nesana śiáṣ boo, asa beeá ma ṕe. N a au ká gbagbakiwa, ní a nísi kpasa ṕ ṕ wí kátεu à tékũ a gí í kemεε na ũ. ¹⁸ A nòṣ iṣ de n ṕ ũ, lá sáaukpa sa'obṣ kùla ní a ɔplaa gbáo de n ṕ ũwa. ¹⁹ Ṕ ṕ Isailiṣ ì ma gba ṕi, máli kpamaε ní n gbéṣ, gṣeṣ ní nṣeṣ e gɔɔpii. Ma bàa aṣ kunnṣ ní n buiṣ e gɔɔpiiε, aṣ lé v̄io.

²⁰ Dii èa ò Aalonaε: Nyṣṣ tṣṣle v̄i Isaili b̀suuo, r̄iyṣ baa e a guuo. Máme má n baa ũ, n aseá ũ.

²¹ Ṕ kwide ṕ Isailiṣ ì bṣ, má díle Levii buiṣ ṕ ũ piiε. Kpaaũkpε z̄i ṕ aai kε asean we.* ²² Isailiṣ su s̄ṣ kpaaũkp̄ei bo. Tó aa s̄i, aa ní duuna gb'e'eε, aai ga. ²³ Levii buiṣ lí kpaaũkpε z̄i kε, kp̄epi kua

* **18:21** Lev 27.30-33, Iko 14.22-29

gbālesai gò ní yá ũe e an buiwa. Aa e kpaalesε ní Isaili bui kńiɔɔ, ²⁴ asa pó kwide pó Isailiɔ ì bɔmεε, máli kpá Levii buiɔwa píiε. Bee yáí ma mē aa e kpaalesε ní Isaili bui kńiɔɔ.

²⁵ Yá pó Dii ò Mɔizie, ²⁶ a ò Levii buiɔnen ke ɔ: Tó a Isailiɔ pó kwide pó máli kpáwá á pó ũpi è, àli a kwide bɔmεε s̄. ²⁷ Bee aɔ deé lán pɔgbēze ní v̄ēfēk̄iio gbawae. ²⁸ Maa ápiɔ s̄ áli ma gba pó kwide pó Isailiɔ ì bɔé. Ali sa'ona Aalona gba ma pó ũ. ²⁹ Pó pó wà á gbáɔ píi, àli ma gba a maa. ³⁰ O Levii buiɔne: Tó a ma gba a maa, a k̄ini ɔ deé lán pɔgbēze ní v̄ēfēk̄iio pówa. ³¹ A a k̄inipi ble gu pó á yeiu, ápiɔ ní á bεdeɔ, asa bee mé kpaaukpe z̄i pó i ke asea ũ. ³² Tó a ma gba a maa, áɔ tàae ví a yá musuo, á pó pó Isailiɔ kpàa gbāle à gao.

19

Gbab'i

¹ Dii yá'ò Mɔizie ní Aalonaɔ à mē: ² Ikoyā pó má d̄ilen ke: O Isailiɔne aa zununu t̄ea s̄asai pó aafia mé w̄i zuudaè yāao se m̄one. ³ Kpa sa'ona Eleazaawa, i bɔò b̄ò kpe, wi de aà wáa, ⁴ i ɔtona z̄ɔ a auwa à fáε kpaaukpe kpeεε oi ḡen sopla. ⁵ Wi zupi kpasa à tékū aà wáa, a báa ní a n̄ɔɔ ní a auo ní a guupɔɔ i tékū píi. ⁶ Sa'onapi i seɔe yàa ní ése úao ní s̄akā t̄eao se zu té pó k̄ù zupiwa guu. ⁷ Bee gbεa i a pɔkasaɔ pí, i zu'o, i gbasa su b̄òu. Kási aɔ gbāleae e oosi. ⁸ Gbé pó zupi kpàsa s̄, aà a pɔkasaɔ pí, i zu'o. Kási aɔ gbāleae e oosi. ⁹ Gbé pó gbāleao i zununupi túfu séle, i ka gubālesaiu b̄ò kpe. Isailiɔ ì k̄ua

gbābɔbɔ pɔ wɪ ɪkàè wà duuna woloomá ũ.* ¹⁰ Gbɛ́ pɔ táfupɪ sɛ̀lɛ aà a pɔkasao pí. Kási ao gbǎ̀lɛaɛ e oosi. Yápi i gɔ́ ikoyā ũ Isailiɔnɛ ń b̀òmɔ pɔ kú ń guuɔ píi.

¹¹ Gbɛ́ pɔ ɔnà gɛwa ao gbǎ̀lɛaɛ e gɔɔ soplá. ¹² Ali gbābɔ azɪaɛ ń ɪpio a gɔɔ àaɔde ń a gɔɔ soplade źɪo, i gɔ́ gbǎ̀lɛsai. Tó i gbābɔ azɪaɛ a gɔɔ àaɔde ń a gɔɔ soplade źɪoo, a gi ào gbǎ̀lɛaɛ. ¹³ Gbɛ́ pɔ ɔnà gɛwa mé i gbābɔ azɪaɛo, a tò Dii kpé gbǎ̀lɛɛ. Wà ade bɔ Isailiɔ guu, ké wi gbābɔ'i káwàò yáí. A gbǎ̀lɛɛ mé a kú ń a gbásɪoɛ.

¹⁴ Tó gbɛ́ gà kpéu, yá pɔ wa dɪlɛ a musun kɛ: Gbɛ́ pɔ gè kpépiu ń gbɛ́ pɔ kú a guuɔ, aao gbǎ̀lɛaɛ e gɔɔ soplá. ¹⁵ Pɔ́ pɔ da lé'ɛ, wɪ a né taɛo gbǎ̀lɛa lɔɛ. ¹⁶ Tó gbɛ́ ɔnà gbɛ́ pɔ wa dè ń fɛndaowa ge ge gɛwa ge mia, ao gbǎ̀lɛaɛ e gɔɔ soplá. ¹⁷ Tó gbɛ́ gbǎ̀lɛ m̀aa, wà zù gbābɔbɔ pɔ tɛkù tífú dā, wi í maa kaè ta guu. ¹⁸ Gbɛ́ pɔ gbǎ̀lɛao ése úa se zɔ́ ɪpiwa, i fáɛ kpéwa ń pɔ pɔ kú a guuɔ píi ń gbɛ́ pɔ kú weɔ ge gbɛ́ pɔ ɔnà gɛwawa ge gbɛ́ pɔ wa dè ge ge ge mia. ¹⁹ Gbɛ́ pɔ gbǎ̀lɛao i ɪpi fá gbɛ́ pɔ gbǎ̀lɛwa a gɔɔ àaɔde ń a gɔɔ soplade źɪo. I gbābɔ adeɛ a gɔɔ sopladepi źɪ, ade i a pɔkasao pí, i zu'o, i gɔ́ gbǎ̀lɛsai oosi. ²⁰ Tó gbɛ́ gbǎ̀lɛ mé i gbābɔ azɪaɛo, wà ade bɔ a gbɛ́ guu, asa à Dii kúkɪi gbǎ̀lɛɛ. ²¹ Aao ikoyāpi kūa gɔɔpiɪɛ. Gbɛ́ pɔ gbābɔ'ipi fá lí a pɔkasao pí. Gbɛ́ pɔ ɔkà gbābɔ'ipiwa ao gbǎ̀lɛaɛ e oosi. ²² Pɔ́ pɔ gbɛ́ pɔ gbǎ̀lɛa ɔkàwà ì gbǎ̀lɛɛ, mé gbɛ́ pɔ ɔkà pɔpiwa ìo gbǎ̀lɛaɛ e oosi.

* **19:9** Ebe 9.13

20

I bɔa gbɛu (Bɔa 17.1-7)

¹ Isailiɔ kà Zini guwawaiu n̄pii mɔ s̄ɛia guu, ɔ aa z̄ɔle Kadɛsi. Wek̄ii Miliaũ gàu, wà aà v̄i. ² I kú aa mio, ɔ aa kàaa Mɔizi n̄ Aalonaozi. ³ Aa zɔadò Mɔiziwa aa mè: Tó wa gaga yãa n̄ gb̄é pò gàga Dii aɛɔ, bee s̄àɔ. ⁴ Bóyãi a mɔwanɔ guwawaiɛ beeu ké wà gaga n̄ wá pɔtuɔɔi? ⁵ Bóyãi a wá b̄óle Egipi a mɔwanɔ guvãie beeu? Pówɛna ge kaadɔɛna ge v̄ɛɛɛ ge gbɛafu ku lao, mé í kú la wà mio. ⁶ Mɔizi n̄ Aalonao k̄è bílawa, aa gè kpaaũkpe kpeɛɛ aa wùle n̄ gbɛu, ɔ Dii gawi b̄ómá. ⁷ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ⁸ Lípana sé, mpi n̄ n v̄i Aalonao à gb̄épiɔ kãaa, í yã'o gbɛsi keeɛ n̄ wáa, í i bɔu. Beewa n̄yɔ ibɔné gbɛu aa mi n̄ n̄ pɔtuɔɔ.

⁹ Mɔizi lípana sè Dii kpéu lá a òɛwa. ¹⁰ Mɔizi n̄ Aalonao n̄ kãaa gbepi pɔleu, ɔ a òné: A ma swágbãadeɔ! Gbɛɛ bee guu ɔ wá ibɔɛá? ¹¹ Ǿ Mɔizi ɔsè musu à gbepi lè n̄ a lípanao gɛn pla. I bò maamaa, ɔ aa m̄i n̄ n̄ pɔtuɔɔ.* ¹² Ǿ Dii ò Mɔizie n̄ Aalonao: Lá i ma náaike a ma luake òlɔ Isailiɔneɔ, á ḡérinɔ bùsu pò mále kpámá guuo. ¹³ Wà tɔkpà ípie Meliba í, ké Isailiɔ zɔakàu Diizi yáí, ɔ à a luake òlɔné.

Eɔɔũɔ gia Isailiɔne aa ḡɛ n̄ n̄ bùsuo

¹⁴ Mɔizi gb̄éɔ z̄i, aa bò Kadɛsi aa gè Eɔɔũɔ kía k̄ii aa mè: N daɛ Isailiɔ mè n̄ taasi pò wá léɔ d̄ɔ píi. ¹⁵ Wá dezio gè Egipi, ɔ wa ḡɛḡɛ we. Egipiɔ íadawá n̄ wá dezio. ¹⁶ Wa wiilè Diiwa, ɔ a s̄iwanɔ. A Malaika z̄i

* 20:11 1Kln 10.4

à wá b́ole Egipi. Tiasa wá kú Kadesi n b́usu źleu. ¹⁷ Wá gba zé wà gē ní n b́usuo. Wá pã buaɔ ge v̄ebuɔlao, wá á l̀o'i mio. Wáɔ be kía zékpaá guue. Wá lile ɔplaai ge ɔzeio e wà ge víò n b́usua. ¹⁸ ɔ Edɔũ òné: A e b́ole ní wá b́usuo. Tó a gi, wá b́o daále ní f̄endaɔe. ¹⁹ Isailiɔ òné: Wá b́o ní zékpaáe. Tó wa á í m̄i ge wá pɔtuɔɔ, wá a fiabo. Gēa wále weele ado. ²⁰ Edɔũ m̄e: A e ḡeo. ɔ an z̄iḡɔ b̀le dasidasi aa m̀ daińle ní gb̄aa. ²¹ Lá Edɔũ ḡi Isailiɔne aa ḡē ní ní b́usuo, ɔ Isailipiɔ p̀alené.

Aalona gaa

²² Isailiɔ b̀le Kadesi m̄pii, aa ḡe Oo gb̄e sae ²³ Edɔũ b́usu léu. Wek̄ii Dii yā'òu M̄oziɔ ní Aalonao à m̄e: ²⁴ Aalona a ta a deziɔ k̄ii tia, a ḡē b́usu ṕo mále Isailiɔ gba guuo, ké á gb̄eɔn pla a gi ma yāmai Meliba yái. ²⁵ Aalona ní a né Eleazaao se dedeńɔ Oo gb̄ewa, ²⁶ ní Aalona p̄kasaɔ wolowà, ní da aà né Eleazaae we. We Aalona a gau, i ta a deziɔ k̄ii.

²⁷ M̄ozi k̄e lá Dii òewa. A d̄ede Oo gb̄ewa gb̄epii wáa, ²⁸ à Aalona p̄kasaɔ wòlowà, a dà aà né Eleazaae,† ɔ Aalona ḡa gb̄epi musu we. Ké M̄ozi ní Eleazaao p̄ila gb̄epiwa, ²⁹ mé Isailiɔ mà Aalona ḡa, ɔ aa aà ḡē ńanab̀ò ḡɔɔ baakwi.

21

Ziblea Kanaaɔwa Negeve

¹ Alade ṕo kú Negeve b́usu kía á Kanaa gb̄ē. Ké a mà Isailiɔ be Ataliũ źeu, aale ḿo, ɔ à b̀o daińle ní z̄io, à ní gb̄eɔ k̀k̀k̀. ² ɔ Isailiɔ lek̄e Diiwa aa m̄e: Tó n gb̄epiɔ nàw̄e wá ɔz̄i, wá ní w̄eɔ kaale m̄iom̄ie.

† 20:28 B̄oá 29.29

³ Dii Isailio yāmà, ò à Kanaapio kpámá. Aa ní kaale ní ní wéleó pii, ò wà tókpà gupie Ɔoma.*

Mogotē mlē

⁴ Ké aa fèle Oo gbepi sae, aa Isia Tēa zé sè, ké aa dɔ Edɔũ búsuzi yái. Ɔ aa fù menawa zéu, ⁵ aa Lua ní Mɔizio tàae è aa mè: Bóyái a wá bóle Egipi, ké wà gaga guwawaiui? Pòblea kuo, í kuo, wá ye ble giae bee gíyái lo. ⁶ Ɔ Dii mlè pāsinao zímá, aa ní soso, ò aa gága dasidasi.† ⁷ Bila mò Mɔizi kíi aa mè: Wa duunakè, asa wa Dii ní mpio tàae è. Awakpaewēe aà mlēo kéwá. Ɔ à awakpàèné. ⁸ Dii òè: Mlē pi n na líwa n pèle. Tó mlē gbé sò mé a gwà, a gao. ⁹ Ɔ à mlē pí ní mogotēo, a nà líwa a pèle. Tó mlē gbé sò, mé à mogotē mlēpi gwà, ìli gao.‡

Isailio dɔa Edɔũ ní Mɔabu búsuzi

¹⁰ Isailio dàzeu, ò aa bòokpà Obo. ¹¹ Bɔa Obo aa gè bòokpà Iye'abaliũ bezia guwawaiu Mɔabu búsugukpe oi. ¹² Bɔa we aa gè bòokpà Zeledi guzulēu. ¹³ Bɔa we aa bòokpà Aano baale, guwawaiu pò kú Amole búsuzi. Aano pi mé Mɔabu ní Amole búsuzi koo ũ. ¹⁴ Ayāmeto wa ò Dii zíkataala guu wà mè:

Waebu pò kú Sufa búsuu ní Aano swa'ona,

¹⁵ ní a í bàasize pò í gé e Aa ní Mɔabu búsuzi.

¹⁶ Bɔa we lo aa gè Lò, gu pò Dii ò Mɔizie: Bila káaa, mí í kpámá. ¹⁷ We ò Isailio lee bee siu:

Lò, ibo, wí lesi n yá musu.

¹⁸ Dɔaanao lò yè ní ní go, wá kíao lò bò ní ní lípana.

* **21:3** Bee mè kaale. † **21:6** 1Kln 10.9 ‡ **21:9** 2Kia 18.4, Zaa 3.14

Bɔa guwaiwaiu aa gè Matana. ¹⁹ Matana gbɛa Naalieli, Naalieli gbɛa Bamɔti. ²⁰ Bamɔti gbɛa guzule pɔ́ kú Mɔabu bùsuu Pisiga gbɛpɔleu bɔaa n̄ guwaiwaio.

Ziblea Siɔ́ n̄ Oguowa
(Iko 2.26-3.11)

²¹ Isailio gbɛ́ɔ z̄i Amɔleɔ kí Siɔ́wa aa m̄e: ²² Wá gba zé wà ḡɛ́ n̄ n̄ bùsuo. Wá p̄ã buaɔ ge v̄ɛɛbuɔlao, wá á l̄ò'i mio. Wáɔ bɛ kía zékpaɔ guue e wà ge v̄iò n̄ bùsua. ²³ Siɔ́ i n̄ gba zé aa bɔ́ n̄ a bùsuoo. A a z̄iḡɔ k̄ãaa pii, aa b̄òle lé gémá guwaiwaiu. Ké aa kà Yaaza, aa z̄ikà n̄ Isailio, ²⁴ ɔ́ Isailio n̄ dɛdɛ n̄ f̄ɛndao, aa n̄ bùsu s̄imá za Aano e Yabokoi Amɔni bùsuu, asa Amɔni bùsu z̄ɔlepi p̄ãsiɛ. ²⁵ Isailio Amɔle w̄éleɔ s̄i pii n̄ Eseb̄o n̄ a z̄ɛwiao p̄ii, ɔ́ aa z̄̀leu. ²⁶ Eseb̄o mé Amɔleɔ kí Siɔ́ m̄ɛɛwia ũ. Siɔ́ z̄ikà ȳã n̄ Mɔabuɔ kía káauo, ɔ́ à aà bùsu s̄iwà e Aano swai. ²⁷ Ayãmeto keɛɔ i m̄e:

A m̄o Eseb̄o,

wà Siɔ́ w̄élepi keke kále!

²⁸ Té b̄ò Eseb̄o ȳã,

z̄iḡɔ b̄ò Siɔ́ w̄élepiu,

aa Mɔabu bùsu m̄ɛɛwia Aa kàale

n̄ Aano mi s̄is̄i gb̄ɛ́ɔ.

²⁹ Waiyoo Mɔabuɔ!

Kem̄osi gbàgbanaɔ, a kaaleɛ!

Kem̄osi tò á ḡɛɔ f̄ãaa,

à á n̄ɔɔ kpà Amɔleɔ kí Siɔ́wa z̄iz̄ɔɔ ũ.

³⁰ ɔ́ wa n̄ p̄ále,

wa n̄ dɛdɛ za Eseb̄o e Dib̄o.

Wa n̄ dɛdɛ e Nɔfa n̄ Mɛdebaɔ.

31 M̀aa Isailio z̀le Amole b̀usu. 32 M̀oizi gb́e z̀ Yaze asiigwai, ̄ Isailio s̄ n̄ a z̀ewiao p̄i, aa Amole p̄ kú weo ya.

33 ̄ Isailio lile aa Basana zé sè. ̄ Basana kí Ogu gèma n̄ a z̄iḡo p̄i, aa z̄ikàrn̄o Edelai. 34 Dii ò M̀oizie: Nsu v̄iakε̄o, asa ma aà kp̄amaε n̄ aà gb́e n̄ aà b̀usuo p̄i. Kε̄ lá n̄ kè Amoleo kí Sīo p̄ kía blè Eseb̄ewa. 35 ̄ aa Ogu dè n̄ aà n̄e n̄ aà gb́e p̄i, baa gb́e m̀endo i b̄o, ̄ aa aà b̀usupi s̄. §

22

M̀abuo kí Balaki Balaaũ sisia

1 Isailio d̀azeu, ̄ aa b̀ookp̄a M̀abuo b̀usu s̄u Yuud̄e baale b̄aa n̄ Yelikoo. 2 Zipoo né Balaki, M̀abuo kía è lá Isailio kè Amoleone, 3 ̄ s̄ kè M̀abuoogu, v̄ia n̄ kú Isailio dasi yá. 4 ̄ M̀abuo ò Madiã gb̄ez̄oone: Bílaε a p̄ p̄ liaawázio ble p̄ie lán zù s̄esoawa. 5 ̄ Balaki gb́e z̀ B̄eo né Balaaũwa Petoo, Uflata saε a bε b̀usu. A m̀e aa aà sísi, aai oè: Buie b̀o Egipi, aa l̄gua p̄i, aa z̀le ma saε. 6 N yá na! M̀o láaizimámεε, asa an gb̄aa demalaε. W̄lio d̄o tó beewa má e z̄iblemá mà n̄ yá b̀usu la. Má d̄o kè gb́e p̄ n̄ samaa'òè, io de ε̄faaide ũε. Gb́e p̄ n̄ sav̄ai'òè s̄, io de láaip̄o ũε.

7 M̀abuo n̄ Madiã gb̄ez̄o d̀azeu, aa m̀asokεgba p̄ aa da Balaaũε k̄a. Ké aa kà aà k̄i, aa yá p̄ Balaki n̄ z̄io òè. 8 A òné: A i la, mí yá p̄ Dii a omεε oé. ̄ M̀abuo kíapio i Balaaũ bε. 9 ̄ Lua b̀o m̀o Balaaũwa à aà là à m̀e: Deon gb́e p̄ aa kunn̄oε beeo ũi? 10 A wèwà à m̀e: Zipoo né Balaki, M̀abuo kía mé n̄ z̄ia.

Aa mè ¹¹ buie b̀ Egipi, aa ligua píi. Ǿ à mè mà m̀o láaiziémá, ké à e ziblemá à ní yá. ¹² Ǿ Lua òè: Nsu gérin̄o. Nsu savái'oné̄o, asa ma báaadàngūe. ¹³ Ké Balaaũ f̀ēle k̄o, a ò Balaki kíāōe: A ta á b̀usu, asa Dii ḡi mà géán̄ōe. ¹⁴ Ǿ M̄abu kíapīo f̀ēle tà Balakiwa aa mè: Balaaũ ḡi móiwan̄ōe.

¹⁵ Balaki èa kía p̄alēo z̄i l̄o, an dasi ní ní gawio de gbé káauola. ¹⁶ Ké aa kà Balaaũ kíi aa mè: Zipoo né Balaki mè nísu to p̄ōe kpane m̄ōa a kíēo, ¹⁷ asa a n kpela maamaae. Lá ní òè píi, a ke. N yá na! M̀o láaiziè gbépīowa. ¹⁸ Ǿ Balaaũ ò Balaki z̄inapīōe à mè: Baa tó Balaki á̄nusu ní vua p̄o kú a beo kpaa píi, má f̄o b̄o Dii ma Lua yá kpēo, baa ȳo. ¹⁹ A i la gwáa e mà ma l̄o yá p̄o Dii a káfīmēe. ²⁰ Lua b̀ò m̀òwà gwá à mè: Lá gbé̄ēo m̀ò n sísīie, fēle gérin̄o, āma yá p̄o má o ke ado.

Balaaũ zàa'ina yá'oa

²¹ Balaaũ f̀ēle k̄o, à káoyè a zàa'inae, ̄o à gè ní M̄abu kíapīo. ²² Lua p̄o p̄a ké à gè yáí, ̄o Dii Malaika zez̄è̄. Balaaũ di zàa'ina kpe, aà z̄ikena plaao kuaàn̄o. ²³ Ké zàa'inapi è Dii Malaika zea zé guu à f̄enda wò a k̄ua, ̄o à líle s̄eu. Balaaũ aà lè, ̄o à èa dàzeu. ²⁴ Dii Malaika gè zè zéwewenau v̄ēbu p̄o gbè kaa liaaīo z̄anguo. ²⁵ Ké zàa'inapi Dii Malaika è, à nà gbewa, à Balaaũ gbá l̀wà. Ǿ Balaaũ èa à aà lè l̄o. ²⁶ Dii Malaika èa gè āe l̄o, à zè gukpaolona p̄o liaakii viou. ²⁷ Ké zàa'inapi Dii Malaikapi è, à kùle ní Balaaũo. Ǿ Balaaũ p̄o p̄a, à aà lè ní goo. ²⁸ Ǿ Dii zàa'inapi gbà lé, à yá'ò Balaaũe* à mè: Bó má

* **22:28** 2Pīe 2.15-16, Yud 11

kè n ma le gën àaõ kòì? ²⁹ Balaaũ wèwà à mè: Ké n kòò'òmanɔ yáíe. Tó má fëna kúa, dõ ma n de gòò. ³⁰ Ǿ zàa'ĩnapi òè: N zàa'ĩna pò niɔ dikpe gɔɔpii e gbãn ma ũo lò? Má kènne màa yãae? A mè: Aawo. ³¹ Ǿ Dii Balaaũ wé kèè, à aà Malaika è zea zéu à fënda wò a kúa. Ǿ à mipèle tɔɔle à kùlèè.

³² Dii Malaika aà là à mè: Bóyãì n n zàa'ĩna lè gën àaõì? Ma mɔ zezõinne, asa ní wãmee. ³³ Ké zàa'ĩnapi ma e gën àaõ, ò à lìlemee píi. Tó i lìlemee yãao, dõ ma n de, ma aà tò. ³⁴ Balaaũ ò Dii Malaikapi: Ma duunakè, asa mi dõ ké n zezõmeee. Lá ma gea kènne íie, má ea ta e sa. ³⁵ Ǿ Dii Malaika ò Balaaũe: Gé ní gbépiɔ, ní yá pò má dan e o ado. Ǿ Balaaũ gè ní Balaki kíapiɔ.

³⁶ Ké Balaki mà Balaaũ lé mós, ò à gè daiaàle wéle pò kú Aanɔ baa, Mɔabu bùsu zõleu. ³⁷ Ǿ a ò Balaaũe: Ké ma gbéó zì n sísii yãa, bóyãì ni mɔo ni? Má fõ mà n kpela noa? ³⁸ Balaaũ wèwà à mè: Ma mɔ sa, ãma má yápii oa zé vïo. Yá pò Lua a damee ò má o. ³⁹ Ǿ Balaki gè ní Balaaũo Kilia'uzo. ⁴⁰ A sa'ò ní zuɔ ní sãɔ, à a nò kpà Balaaũwa ní kía pò aa ku sãnuɔ. ⁴¹ Ké gu dò, à Balaaũ sè gèaànɔ Bamoti Baali. Wekii Balaaũ Isailiɔ bòo lé èu.

23

Balaaũ yá sèia pò a è oa

¹ Balaaũ ò Balaki: Gbagbakii bomee la mèn soplá, ní mómee ní gáaeɔ mèn soplá ní sãsaɔ mèn soplá. ² Balaki kè lá Balaaũ òewa, ò aa sa'ò ní gáaeɔ ní sãsaɔ gbagbakii piɔwa píi. ³ Ǿ Balaaũ òè: Ze n sa'oboi. Má gé mà gwa tó Dii a mɔ yá'omee, mí yá

pó a omee one. Ɔ à gè zè gbè misonawa. ⁴ Lua mò aà lè, Ɔ Balaau òè: Ma gbagbakii bò mèn soplá, Ɔ ma sa'òmá píi ní gáaeo ní sāsao. ⁵ Dii yādàè, Ɔ à mè: Ea ge n̄ Balaki le, ní oè màa. ⁶ Ké à èa gè aà lè zea a sa'oboi ní Mɔabu kíaa píi, ⁷ Ɔ à yá pó á è òné à mè:

Mɔabu kí Balaki ma sisi Sili búsuu,
 Ɔ ma bɔ gukpe gbèsísíɔ musu ma mɔ.

A mè mà bɔe Isailiɔ kpe,
 mà mɔ savāi'oe Yakɔbu buipioe.

⁸ Kpelewa má gbé pó Lua i ní kao kai?

Kpelewa má bɔ gbé pó Dii i bɔ ní kpeoo kpei?

⁹ Za gbè misonaa mále ní e,
 za gbèsísí musu mále wesinle.

Gbépiɔ kua nídoa,
 aa dodoa kɔe ní buipálee.

¹⁰ Yakɔbu buiɔ dasi lán ūfāawa,
 wa fɔ Isailiɔ nao wà ní lé dɔo.

Lua to mà ga a gbéɔ gaawa,
 mà láa an láaawa.

¹¹ Ɔ Balaki òè: N kèmee kpelewan wei? Ma mɔnno n̄ ma ibeeo kamee, Ɔ samaa ní ònéa? ¹² A wèwà à mè: Yá pó Dii dàmee ma léu Ɔ má oo lò?

Balaau yá plaade pó a è oa

¹³ Balaki òè: Mɔ wà gé gupálei, gu pó n̄yɔ ní eu, ní ní kámee we, asa an kpedo ní è, ni ní e píio. ¹⁴ Ɔ à gèaàno gudɔanaɔ bua Pisiga gbɛ musu. A gbagbakii bò mèn soplá, Ɔ à sa'òmá píi ní gáaeo ní sāsao. ¹⁵ Ɔ Balaau òè: Ze n sa'oboi la, mí ge Dii le we mà gwa.

¹⁶ Ɔ Dii mò à yādàè, Ɔ a òè: Ea ge n̄ Balaki le, ní oè màa. ¹⁷ Ɔ à èa gè à aà lè zea a sa'oboi ní Mɔabu kíaa. Balaki aà là à mè: Dii mè kpelewa ni? ¹⁸ Ɔ à yá pó á è òné à mè:

Zipoo né Balaki,
swákpa ñ ma yāma!

¹⁹ Luaá gbēnazīnaε ké aà gbasα εεtoo,
īli lelilε lán gbēnazīnawao.

Ili yá pó á ò κεo lé?

Ili zīκε lé pó á gbēwao lé?

²⁰ A òmεε mà samaa'onéε.
A báaadānguε, má f̄s gio.

²¹ Mi yā'īae e Yakɔbu buiɔwao,
mi yā'ōmae e Isailiɔwao.

Dii an Lua kúrino,
Kía kúkua dɔ ní guu.

²² Lua ní bóλε Egipi,
aa gbāa vī lán zùsēlewa.

²³ Wa f̄s pɔda Yakɔbu buiɔwao,
wa f̄s àsi bēε kpaai ní Isailiɔ.

Za gbā wao o ní yá musu,
yá pó Lua kèn we.

²⁴ Buipi ì fελε lán nòɔmusuwa,
ì azīa sε lán gbεaanawa.

Ili wúλεo e à γε pó kŭ soð,
e à γε pó pó a dèɔ au mið.

²⁵ Balaki òè: Nsu ñ ní kao. Nsu samaa'oné s̄o.

²⁶ Balaau òè: Mi onε yá pó Dii dàμεε ò má oo lé?

Balaau yá daãde pó a è oa

²⁷ Balaki ò Balaauε: Mɔ, má γενno gupāleie sa.
Wiliɔ d̄so tó a maa Luaε ñ gbépiɔ kamεε we sa.

²⁸ ɔ Balaki gèaànɔ Peoo gbε musu bɔaa ní guwai-
waio. ²⁹ Balaau òè: Gbagbakii bomεε la mèn sopla,
ní mɔmεε ní gáaeɔ mèn sopla ní sāsao mèn sopla.

³⁰ Balaki kè lá a òewa, à sa'ómá ní gáaeπiɔ ní sāsapiɔ.

24

¹ Ké Balaaũ è samaa'oa Isailiɔne kà Diigu, i gé màsokɛi ɓo, ɔ à aedò guwaiwaiwa. ² Ké à wɛzù, ɔ à Isailiɔ è kálea ní buiwa. Lua Nisina diè, ³ ɔ à yá pò á è ò à mè:

Beɔɔ né Balaaũ yán ke,

ma gbé pò ma wé zɛa, ma yán ke.

⁴ Ma gbé pò mi Lua yāma, ma yán ke:

Ma Gbāpiide wépungu è,

má kúlea, ma wé kɛa.

⁵ Yakɔbuɔ bòokpaa maa fá!

Isaili zwāakpɛɔ kefeũ!

⁶ Aa kálea lán swadɔɔwa,

lán swaluɔwa.

Aa de lán zà lí pò Dii bàɔwa,

lán sɛde lí pò kú í saɛɔwa.

⁷ I ali ní olaɔ pa yeleeɛ,

aali pótɔ tɔɔɛ m̀sɛdewae.

An kía gbāa aɔ de Agagala,

an kpala a tɔɔ.

⁸ Lua ní bóle Egipi,

aa gbāa ví lán zùsɛlewa.

Aaĩ zible bui pò íbelesèhɔɔwa,

aaĩ ní wáɔ wíwi, aaĩ ní pápa ní kaɔ.

⁹ Aaĩ gaɛ, aaĩ wúle lán ǹɔmusuwa,

déme a fɔ ní vui?*

Lua báaada gbé pò aa samaa'onéɔgu,

aà gbé pò aa savāi'onéɔ ká.†

¹⁰ Balaki pɔ pà Balaaũzi, à ɔtona d̀wà à mè: Ma

ibɛɛ kaa yáí ma n sisii, ɔ n samaa'oné gɛn aaɔa?

¹¹ Ta n be g̀ɔ. Ma m̀e yāa má n kpelaɛ, ɔ Dii gɛne

* 24:9 Daa 49.9 † 24:9 Daa 12.3

n̄ asea e. ¹² Balaaū òè: Má ò gbé p̄ n̄ r̄ z̄iāon̄e f̄a!
¹³ Ma m̄è, baa t̄o n̄ ánūsu r̄i v̄ua p̄o kú n̄ beo kp̄aa
 p̄ii, má b̄o Dii ȳá kpe mà ȳáke r̄i maz̄iaoo, a maa ge
 a v̄ai. Ȳá p̄o Dii a om̄e ò má o. ¹⁴ Mále tá ma gb̄é k̄i
 sa. M̄o mà on̄e lá gb̄épīo ke n̄ gb̄éon̄e zia.

Balaaū ȳá stīde p̄o a è oa

¹⁵ Ǿ Balaaū ȳá p̄o á è ò à m̄è:

Beōo né Balaaū ȳán ke,
 ma gbé p̄o ma wé z̄ēa ȳán ke:

¹⁶ Ma gbé p̄o mi Lua ȳama, ma ȳán ke:
 Má Lua Musude p̄o ēã d̄õ.

Ma Gb̄apiide w̄é̄pungu è,
 má kú̄lea, ma wé k̄ēa.

¹⁷ Mále Isailio e, i ke tia no,
 mále r̄i gwa, a ḡōo i ka ḡiao.
 Saana a b̄o Yak̄obu buiō guu,
 kpalabl̄ena a b̄o Isailio guu,
 i M̄oabūo mi w̄iwi,
 i z̄oakanapiō d̄o f̄f̄õ.

¹⁸ Ēdōũ bùsu a ḡõ āa p̄o ù,
 āa ib̄ēe Sei bùsu a ḡõ āa p̄o ù,
 Isailio gb̄aa io k̄áfl̄e.

¹⁹ Yak̄obu buie a kiblemá,
 a m̄ēwiade p̄o b̄ōo kaale.

²⁰ Balaaū Amaleki buiō è, ò à ȳá p̄o á è ò à m̄è:
 Amaleki buiōá buiō midēe,
 k̄asi aa kaale zia.

²¹ Ké Balaaū Keniō è, ò à ȳá p̄o á è ò à m̄è:
 A kú̄k̄i gb̄aa gīũgīũ,
 á sakpe kú gb̄e musu.

²² N̄ beeo wa á kaalēe,

Asilio mé aa á kúkū zìzò ù.

²³ Balaaũ yá pó á è ò lo à mè:

Wàle kō kāaa gugbāntoo oi,

²⁴ gó'ilenao lé bō Sipi būsuu,

aa zible Asilio ní Ebeluowa,

kási ampio kaale sōe.

²⁵ Balaaũ fèle tà a be, ò Balaki dàzeu sō.

25

Isailio naakōwa ní Peoo táao

¹ Isailio ku Sitiũ, ò aa nà gbāsíkεawa ní Mɔabu nɔeɔ. ² Aa Isailio sisi ní táa sa'o guu, ò aa pòblè aa

kùle ní táaɔne.* ³ Maa Isailio nàkōwa ní Baali Peooɔ,

ò Dii pò pànzì. ⁴ A ò Mɔizie: Isaili kíao kāaa píi, ní

ní loo ma ae íatē gbāai, ké ma pò e wee Isailiowa.

⁵ Mɔizi ò Isaili dɔaanaɔne: A baade a gbé pó aa nàkōwa ní Baali Peooɔ dɛde.

⁶ Isailie Madiã nɔe sè m̀d̀d̀ a be Mɔizi ní Isailio píi wáa, gɔɔ pó aale óɔɔ kpaaũkpe kpele. ⁷ Ké Eleazaa

né Fineasi, Aalona tɔũna è m̀aa, à fèle ní guu à s̀na

sè, ⁸ à gè g̀epizi a kpéu, ò à Isaili g̀epi z̀ à ní naaa

m̀pla m̀pii, g̀epi ní nɔepio, ò gagyã pó kà Isailiogu zè.

⁹ Gbé pó g̀aga ní gyãpioɔ gbēɔn òaasɔɔo lee baasɔo m̀ndosai.e.† (24.000)

¹⁰ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ¹¹ Fineasi mé tò ma pò wèe Isailiowa. A zè g̀i ma yá musu, ò a tò ma pò wèemá.

A yáí mi Isailio mide ma p̀fèa guuo. ¹² A yáí tò oè

ma bàa aɔ kuaàɔ, aà kua iɔ na. ¹³ Aàpi ní a buio aɔ

dɛ sa'onao ù gɔɔpii.e, ké à zè g̀i ma yá musu yáí, ò bee

tò ma Isailio kè. ¹⁴ Isaili pó wa dè ní Madiã nɔeopi tón

* 25:2 Zia 2.14 † 25:9 1Kln 10.8

Zimli, Simɛɔ buiɔ uabele Salu nɛɛ. ¹⁵ Madiã nɔɛ pɔ wa dɛpi tɔn Kɔzɛbi, Madiã uabele Zuu nɛɛ.

¹⁶ Dii yã'ò Mɔizie à mè: ¹⁷ A fɛɛ ní Madiã, í ní dɛdɛ, ¹⁸ asa aa íbɛɛsɛánɔ ní kɔnikɛáɛɔɛ. Aa kɔnikɛé Peoo yá musu, Madiã kíáɛ nɛnɔɛ Kɔzɛbi pɔ wa dɛ gɔɔ pɔ gagyã kàágu Peoo yá musuɛ.

26

Isaili naoa gɛn plaade

¹ Gagyãpi gbɛa Dii yã'ò Mɔizie ní sa'onkia Aalona né Eleazaao à mè: ² A Isaili nao uale ní ualeo píi, an gɔɛ pɔ kà wɛ̀ bao ge aa dɛa aa kà zíkaaɔ.* ³ Ǿ Mɔizi ní sa'onkia Eleazaao yã'ò Isailiɔnɛ Mɔabu bùsu sɛu, Yuudɛ baale bɔaa ní Yelikoo aa mè: ⁴ Wà gɔɛ pɔ kà wɛ̀ bao ge aa dɛaɔ nao, lá Dii ò Mɔiziewa.

Isaili pɔ b̀ Egiɔiɔn kɛ: ⁵ Isaili nɛgɔɛ sɛ́ia Lubeni buiɔn kɛ: Anɔkí buiɔ ní Palu buiɔ ⁶ ní Ezɔnɔ buiɔ ní Kaami buiɔ. ⁷ Lubeni buiɔn we. An dasi gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ bla ní àaɔɔ ní òaa àaɔ ní basoolokwioɛ (43.730). ⁸ Palupi mé Eliabu ì, ⁹ ɔ Eliabu Nɛmuɛli ní Datanio ní Abilaũo ì. Datani ní Abilaũpio mé gbɛ́ pɔ wí ní gbɛa káaaɔ u, ɔ aa zɔad̀ Mɔizi ní Aalonaowa. Aa ku Kole gbɛ́ pɔ aa zɔad̀ Diiwaɔ guu lɛɛ. ¹⁰ Ǿ tɔɔɛ wɛ̀aa à ní mɔmɔ ní Kolepio sãnu. Zibeezi ɔ té kù àà gbɛ́owa gbɛɔn òaa do ní blakwio, aa gàga gbɛ́ kíniɔ gbaa laai yáíɛ. ¹¹ N beeo Kole buiɔ i midɛo.

¹² Simɛɔ buiɔn kɛ daɛdaɛ: Nɛmuɛli buiɔ, Yamini buiɔ, Yakɛ buiɔ, ¹³ Zela buiɔ ní Saulu buiɔ. ¹⁴ Simɛɔ buiɔn we. Aa gbɛɔn òaasɔɔɔ lɛɛ bao ní plao ní òaa dooɛ (22.200).

* **26:2** Nao 1.2

¹⁵ Gada buiɔn ke daɛdaɛ: Zefɔ buiɔ, Agi buiɔ, Suni buiɔ, ¹⁶ Ōzeni buiɔ, Eli buiɔ, ¹⁷ Aloda buiɔ n̄ Aleli buiɔ. ¹⁸ Gada buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ bla n̄ ɔaa pla n̄ basɔoo (40.500).

¹⁹ Yuda n̄ɔ Eɛ n̄ Onanio ḡaga ȳaa Kanaa b̄usuue. ²⁰ Yuda buiɔn ke daɛdaɛ: Sela buiɔ, Pɛlezi buiɔ n̄ Zela buiɔ. ²¹ Pɛlezi buiɔn Eɔz̄nɔ buiɔ n̄ Amulu buiɔ ũ. ²² Yuda buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ b̄aaɔkwi n̄ sooloo n̄ ɔaa pla n̄ basɔooɛ (76.500).

²³ Isakaa buiɔn ke daɛdaɛ: Tola buiɔ n̄ Pua buiɔ ²⁴ n̄ Yasubu buiɔ n̄ Simɛlɔni buiɔ. ²⁵ Isakaa buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ b̄aaɔ n̄ s̄iɔɔ n̄ ɔaa do n̄ basɔoo (64.300).

²⁶ Zabulɔni buiɔn ke daɛdaɛ: Sɛledi buiɔn Eloni buiɔ n̄ Yalee buiɔ. ²⁷ Zabulɔni buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ b̄aaɔ n̄ ɔaa pla n̄ basɔoo (60.500).

²⁸ Yosefu n̄ɔ Manase n̄ Eflaiũ buiɔn ke daɛdaɛ: ²⁹ Manase n̄ Makii buiɔ n̄ Makii n̄ Galada buiɔ. ³⁰ Galada buiɔn ke: Yɛzɛɛ buiɔ n̄ Eleki buiɔ ³¹ n̄ Asielɛi buiɔ n̄ Sikeũ buiɔ ³² n̄ Semida buiɔ n̄ Efeɛ buiɔ. ³³ Efeɛ n̄ Zelofada i n̄egɔɛ io, sema n̄enɔɔ. An t̄ɔn ke: Mala, Nɔa, Ōgɛla, Milika, Tiiza. ³⁴ Manase buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blakwi n̄ plao n̄ ɔaa ɔaɔ n̄ basɔoo (52.700). ³⁵ Eflaiũ buiɔn ke daɛdaɛ: Sutela buiɔ n̄ Bɛkɛɛ buiɔ n̄ Taani buiɔ ³⁶ n̄ Sutela n̄ Elani buiɔ. ³⁷ Eflaiũ buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ baakwi n̄ plao n̄ ɔaa pla n̄ basɔoo (32.500). Yosefu buiɔn we daɛdaɛ.

³⁸ B̄ɛȳamɛɛ buiɔn ke daɛdaɛ: Bela buiɔ n̄ Asebe buiɔ n̄ Ailaũ buiɔ ³⁹ n̄ Sufaũ buiɔ n̄ Ufaũ buiɔ. ⁴⁰ Bela buiɔn Aada buiɔ n̄ Naamani buiɔ ũ. ⁴¹ B̄ɛȳamɛɛ buiɔn we. An dasi gbɛɔn ɔaasɔsɔo lɛɛ blasɔo n̄ ɔaa ɔaɔɔɛ (45.600).

⁴² Dã buiɔn Suaũ buiɔ ũ. Dã buiɔ lén we. ⁴³ Suaũ buiɔ dasi gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ bàã ñ síiɔ ñ ðaa plaoɛ (64.400).

⁴⁴ Aseɛ buiɔn kɛ daɛdaɛ: Imɛna buiɔ ñ Isevi buiɔ ñ Bɛlia buiɔ. ⁴⁵ Bɛlia buiɔn ɛbɛɛ buiɔ ñ Malakiɛ buiɔ ũ. ⁴⁶ Aseɛ nɛnɔɛ vɛ lɔ, aà tón Sela. ⁴⁷ Aseɛ buiɔn we. An dasi gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ blakwi ñ àãɔ ñ ðaa plaoɛ (53.400).

⁴⁸ Nɛfatali buiɔn kɛ daɛdaɛ: Yazee buiɔ ñ Guni buiɔ ⁴⁹ ñ Yezɛɛ buiɔ ñ Sileũ buiɔ. ⁵⁰ Nɛfatali buiɔn we. An dasi gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ blasɔ ñ ðaa plaoɛ (45.400). ⁵¹ Isaili gɔɛ pɔ wà ñ naoɔ pii gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ ðaa àã ñ mɛndoo ñ ðaa àã ñ basoolokwio (601.730).

⁵² Dii yã'ò Mɔizie à mɛ: ⁵³ Wà bùsu kpaalɛ buipionɛ ñ pɔ ũ an dasileu.† ⁵⁴ Bui pɔ a gbɛɔ dasi tɔɔlɛ mé aɔ zɔɔ, bui pɔ a gbɛɔ bílao tɔɔlɛ aɔ bílao. Bui pii a tɔɔlɛ e lá wà ñ nao léue. ⁵⁵ Sema wà bùsu kpaalɛné ñ gbɛlao, an baade i kpaalɛɛ a dezi bui tɔwa. ⁵⁶ N gbɛlao ɔ wa bùsu kpaalɛné, aa dasi ge aa bílaon nò.

⁵⁷ Levii pɔ wà ñ nao daɛdaɛɔn kɛ: Geesɔ buiɔ ñ Kɛata buiɔ ñ Mɛlali buiɔ. ⁵⁸ Levii buiɔn kɛ lɔ: Libeni buiɔ ñ Hɛblɔ buiɔ ñ Mali buiɔ ñ Musi buiɔ ñ Kole buiɔ.

Kɛata mé Amlaũ ì. ⁵⁹ Amlaũ na tón Yokebedɛ, Levii buiɛ. Egipi wà aà ìu. Yokebedɛ mé Aalona ñ Mɔizio ì ñ Amlaũ. An dāen Miliaũ ũ. ⁶⁰ Aalona mé Nadabu ì ñ Abiuo ñ Eleazaao ñ Itamaao. ⁶¹ Nadabu ñ Abiuo gàga gɔɔ pɔ aa mò ñ té zɔlloo Dii aɛɛ.‡

⁶² Levii nɛgɔɛ pɔ kà mɔ do ge a dea, ké wà ñ nao pii, aa gbɛɔn ðaasɔɔɔ lɛɛ bao ñ àãɔɛ (23.000). Wi

† 26:53 Yoz 14.1-2 ‡ 26:61 Lev 10.1-2

ń da Isaili bui kınıo nao guuo, asa aai e kpaalesè lánwao.

⁶³ Isaili pó Mɔizi ń sa'onkia Eleazaao ń nao Mɔabu bɔsu sɛu, Yuudɛ baale bɔaa ń Yelikooon we. ⁶⁴ An gbɛe ku gbé pó Mɔizi ń sa'onkia Aalonaao ń nao Sinai guwawaiu yáa guuo. ⁶⁵ Asa Dii òné aa gaga guwawaiu wee. Mé i ke Yefũne né Kalebun ń Nuni né Yozueeo§ bàasio, an gbɛe i gɔo, baa do.

27

Zelofada nenɔe tubiblea

¹ Manase bui Efee né Zelofada nenɔe tón ke: Mala, Nɔa, ɔgela, Milika, Tiiza. Galada tɔunaone, Makii síwenaone, Manase sɔkpaone, Yosefu sísiɔne. Aame aa mò ² zè Mɔizi ń sa'onkia Eleazaao ń kía ń bílao ae kpaaukpe kpeele aa mè: ³ Wá mae gà guwawaiue. A ku Kole gbé pó aa káaa aa bò Dii yá kpé guuo. A gà azía tàae yáie, a negɔe ví sɔo. ⁴ A maa wá mae tó ga a buio guu a negɔe'isai yáie? Tɔle kpáwá ń wá mae bedeo sãnu.

⁵ Mɔizi ń yá sè gèò Dii kíi. ⁶ ɔ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ⁷ Zelofada nenɔe yá nae. Tɔle kpámá ń pó ũ ń ń mae bedeo sãnu an mae kpaale ũ. ⁸ O Isailiɔne n me tó gɔee gà negɔe'isai, aà nenɔe mé ali aà tubible. ⁹ Tó a nenɔe ví sɔo, aà vìi ń aà dãunao mé aali ble. ¹⁰ Tó a vìi ń dãunao ví sɔo, aà mae vìi ń aà dãunao mé aali ble. ¹¹ Tó aà mae vìi ge dãunao vío, aà dae fèee mé ali ble. Bee aò de ikoyá ũ Isailiɔne, lá má ònewa.

Mɔizi Yozuee dilea a gɛe ũ
(Iko 31.1-8)

12 Dii ò Mɔizie: Dede Abaliũ gbɛɛ beewa, ní b̀usu p̀ó má kpà Isailiɔwa gwa. 13 Tó n wesiɛ, ẽ n̄ȳɔ ta n deziɔ k̄i lá n v̄i Aalona tàwa.* 14 Asa a gi ma yāmai Zini guwaiwaiue, gɔɔ p̀ó Isailiɔ lekpaakèmanɔ, i luakɛ d̄m̄ɛɛ n̄ aɛ Meliba í p̀ó kú Kadesi, Zini guwaiwaiu yá musuo.

15 Mɔizi yā'ò Diiɛ à mè: 16 Dii Lua p̀ó ì wēni kpa p̀ópiiwa gbé dile gbépiɔne, 17 aàò n̄ yágɔgɔné, aàò d̄baané gea n̄ suaò, ké n̄ gbéɔ su aàò de lán sã p̀ó dāna v̄iɔwao.† 18 Ǿ Dii ò Mɔizie: Nuni né Yozuee sé, asa a ma Nisina v̄iɛ, ní ɔnawà. 19 N aà zɛ sa'onkia Elezaa n̄ Isailiɔ pii aɛ, ní yādileè n̄ wáa. 20 N n̄ iko kpawà, ké Isailiɔ pii aàò aà yāma, 21 ìli gé sa'onkia Elezaa k̄i aà yāgbɛaè n̄ Uliũò n̄ Tumiũò.‡ Beewa Yozuee n̄ Isailiɔ pii aali gé aali su, lá Elezaa ònéwa.

22 Mɔizi kè lá Dii dàewa. A Yozuee se zè Elezaa n̄ gbépiio aɛ, 23 ẽ à ɔnàwà à yādileè lá Dii òewa.§

28

Lá gu lé d̄ sa'oa (B̄a 29.38-46)

1 Dii ò Mɔizie à mè: 2 Yādile Isailiɔne aali ma gba ble p̀ó a tékūa ḡi ì kemɛɛ na a gɔɔwa. 3 Oné sa p̀ó w̄i a p̀ó nísi káteu à tékūn ke: Lá gu lé d̄ aaliɔ m̄m̄ɛ n̄ s̄anɛbɔɔ w̄ɛdona s̄asaio m̄n̄ pla sa p̀ó w̄i a p̀ó káteu à tékū obɔɔ ũ. 4 Aali sa'o n̄ a m̄ndoo kɔɔ, m̄ndo oosiele 5 n̄ p̀ówentio kiloo do yāalea n̄ nísi íwa wásawasao litili do. 6 Lá gu lé d̄ sa p̀ó w̄i a p̀ó káteu a p̀ó tékūa ḡi ì kemɛɛ na, má dile Sinai gbɛ

* 27:13 Iko 3.23-27, 32.48-52 † 27:17 1Kia 22.17, Eze 34.5, Mat 9.36 ‡ 27:21 B̄a 28.30 § 27:23 Iko 31.7

musun we. ⁷ Aali v̄εε ka s̄apiwa litili do zwàakp̄eu ma imia ũ. ⁸ Aali a plaade o oosielé n̄ p̄ówenti gbao n̄ v̄εε gbao lán k̄o p̄ówaε. Sa p̄ó w̄i a p̄ó n̄isi káteu a p̄ó tékūa ḡi ì kemεε nan we.

Kámaboḡo sa'oa n̄ m̄o dafu ḡo s̄éia p̄ó

⁹ Kámaboḡoz̄i àli sa'o n̄ s̄asa w̄edona s̄asaiao mèn plapla n̄ p̄ówentio kiloo pla ȳaalea n̄ n̄isio n̄ a v̄εεo. ¹⁰ Kámaboḡo sa p̄ó w̄i a p̄ó káteu à tékū ob̄o we, lá gu lé d̄o sa p̄ó w̄i a p̄ó káteu à tékū oa n̄ a v̄εεo bàasi.

¹¹ M̄o ḡo s̄éia z̄i p̄ii àli m̄omεε n̄ ḡaaena pla n̄ s̄asakaoo do n̄ s̄asa w̄edona sopla sa p̄ó w̄i a p̄ó káteu à tékū ob̄o s̄asaiao ũ. ¹² Ili p̄ówenti kiloo àā ȳaalea n̄ n̄isio kpa ḡaaena p̄ii miwa, s̄asakao p̄ówenti kiloo plapla, ¹³ s̄aneb̄o s̄o kiloo dodo. Īo de sa p̄ó a p̄ó tékūa ḡi ì kemεε na ũ. ¹⁴ Ili v̄εε kpa ḡaaena p̄ii miwa litili plapla, s̄asakao litili dodo n̄ kinio, s̄aneb̄o s̄o litili dodo. Sa p̄ó w̄ali a p̄ó káteu à tékū m̄o ḡo s̄éia z̄in we m̄o n̄ m̄o p̄ii. ¹⁵ Bee gb̄ea àli sa'o n̄ blesanao m̄endodo duun awakpab̄o ũ, lá gu lé d̄o sa p̄ó w̄i o n̄ a v̄εεo bàasi.

Ḡeamusu dikpe sa'oa
(Lev 23.5-14)

¹⁶ M̄o s̄éia ḡo ḡεo m̄endosaide z̄i àli Ḡeamusu s̄a demεε.* ¹⁷ M̄opi ḡo ḡεode z̄i lío de dikpe ũ. Alio k̄aa so e ḡo sopla. ¹⁸ Dikp̄epi ḡo s̄éia z̄i àli k̄aaa à ma sísi. Asuli z̄ie ke z̄ibeez̄io. ¹⁹ Ali sa p̄ó w̄i a p̄ó káteu à tékū oa n̄ ḡaaena pla n̄ s̄asakaoo do n̄ s̄asa w̄edona sopla, apii īo de p̄ó s̄asaiao ũ. ²⁰ Ili p̄ówenti kiloo àā ȳaalea n̄ n̄isio kpa ḡaaena

* 28:16 B̄o 12.1-20, Iko 16.1-8

píi miwa pówenti gba ũ, sāsakao pówenti kiloo
 plapla, ²¹ sã mèn soplapio sã pówenti kiloo dodo.
²² Ili sa'o ní blesanao mendo lo duun awakpabo ũ
 á duunakēawá yáí. ²³ Ili sapi o, sa pó wí a pó kátēu
 à tékū lá gu lé do oa bàasi. ²⁴ Ili sa'o màa lá gu lé
 do e goo sopla, io de sa pó a pó tékūa gí ì kemεε na ũ.
 Alio sapi o lá gu lé do sa pó wí a pó kátēu à tékū oa ní
 a vεεo bàasi. ²⁵ Goo soplade zí àli kō kāaa à ma sísi.
 Zí bee ásuli zie keo.

Páteko dikpe sa'oa
(Lev 23.15-22)

²⁶ Bua pó káauo dikpegoozì, tó ále momeε ní pówen
 dafuo Páteko dikpepi kebo ũ, † àli kō kāaa à ma sísi.
 Zibeezì ásuli zie keo. ²⁷ Ili sa pó wí a pó kátēu à tékū
 oa ní gáaenao pla ní sāsakao do ní sāsa wēdonao
 sopla. Apii io de pó sāsaiio ũ. ²⁸ Ili ma gba pówenti
 kiloo àaō yāalea ní nísio gáaena píi miwa, sāsakao
 pó kiloo plapla, ²⁹ sã mèn soplapio sã kiloo dodo.
³⁰ Ili sa'o ní blesanao mendo lo á duunakēawá yáí.
³¹ Alio sapi o lá gu lé do sa pó wí a pó kátēu à tékū
 oa ní a pówentio bàasi, ìli o ní potuo sāsaiio ní vεε pó
 wí kpaoo.

29

Kàapeεa dikpe sa'oa
(Lev 23.23-25)

¹ Mo soplade goo sēia zí àli kō kāaa à ma sísi.
 Zibeezì ásuli zie keo. Io deé kàapeεgoo ũ. ² Ali sa pó a
 pó tékūa gí ì kemεε na o ní gáaenao do ní sāsakao do
 ní sāsa wēdonao sopla. Apii io de pó sāsaiio ũ. ³ Ili

† 28:26 Iko 16.9-12

ma gba pówenti kiloo àaã yãalea ní nísio gáaenapi pów ũ, sāsakao pów kiloo pla, ⁴sã mèn soplapiõ sõ kiloo dodo. ⁵Ili mós ní blesanao mendo ɓ duun awakpabõ ũ á duunakẽawá yáí. ⁶Aliõ sapiõ o mɔ dafu sa'oa ní a pówentio bàasi, lá gu lé dɔ sa'oa ní a pówentio ní a v̄ẽeo lá wa ðilewa bàasi.

Duunkẽma dikpe sa'oa
(Lev 23.26-32)

⁷Mɔ soplade gɔɔ kwide zí àli kõ kãaa à ma sísi, í ɛye.* Zibeezi ásuli zie keo. ⁸Ali sa pów a pów tékũa gí ì kemee na o ní gáaenao do ní sāsakao do ní sãsa wẽdonao sopla. Apii iõ de pów sãsaio ũ. ⁹Aliõ ma gba pówenti kiloo àaã yãalea ní nísio gáaenapi pów ũ, sāsakao pów kiloo pla, ¹⁰sã mèn soplapiõ sõ kiloo dodo. ¹¹Ili sa'o ní blesanao mendo ɓ duun awakpabõ ũ, duun awakpabõ pów ì á duuna kéwá bàasi, lá gu lé dɔ sa pów wí a pów káteu à tékũ oa ní a pówentio ní a v̄ẽeo bàasi.

Lákpɛɔa dikpe sa'oa
(Lev 23.33-44)

¹²Mɔ soplade gɔɔ gẽode zí àli kõ kãaa à ma sísi. Zí bee ásuli zie keo. Ali dikpekemee e gɔɔ sopla. ¹³Ili sa pów a pów tékũa gí ì kemee na o ní gáaenao kue'aaõ ní sāsakao pla ní sãsa wẽdonao gẽo mendsosai. Apii iõ de pów sãsaio ũ. ¹⁴Ili ma gba pówenti kiloo àaõ'aaõ yãalea ní nísio gáaena píi miwa, sāsakao pów kiloo plapla, ¹⁵sã mèn gẽo mendsosaiõ sõ kiloo dodo. ¹⁶Ili sa'o ní blesanao mendo ɓ duun awakpabõ ũ, lá gu lé dɔ sa pów wí a pów káteu à tékũ oa ní a pówentio ní a v̄ẽeo bàasi.

* 29:7 Lev 16.29-34

17-19 Dikpe ɔɔ plaade zɪ àli sa'o màa n gáaenao kuɛpla n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

20-22 Dikpe ɔɔ àaōde zɪ àli sa'o màa n gáaenao kuɛdo n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

23-25 Dikpe ɔɔ síiōde zɪ àli sa'o màa n gáaenao kwi n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

26-28 Dikpe ɔɔ soode zɪ àli sa'o màa n gáaenao kēokwi n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

29-31 Dikpe ɔɔ soolode zɪ àli sa'o màa n gáaenao swaaō n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

32-34 Dikpe ɔɔ soplade zɪ àli sa'o màa n gáaenao sopla n sāsakaoo pla n sāsa wēdonao gēo mēndosai.

35 Dikpe ɔɔ swaaōde zɪ àli kō kāaa. Zɪ bee ásuli zie keo. 36-38 Ali sa pó a pó tékūa gɪ i kemεε na o màa n gáaenao do n sāsakaoo do n sāsa wēdonao sopla.

39 Sa pó álio oa á dikpeo guun we, á légbāɔa pó n á gbaō n sa pó wɪ a pó káteu à tékūo n a pówentio n a v̄εo n sáaukpasaō bàasi.

30

Lεka Diiwa n légbāɔawào

¹ Moizi yá pó Dii òε sèle siu Isailiɔne pii. ² A ò Isaili bui ɔaanaɔne à mè: Yá pó Dii òn ke: ³ Tó gōεε lekè Diiwa ge à légbā dōwàn nò, asu bɔ a kpeo. Lá à bò àà léu, màa a ke pii.*

* **30:3** Iko 23.21-23, Mat 5.33

4 Tó nɔɛ mé lekè Diiwa a wéndiagɔɔ, gɔɔ pɔ a ku a mae be, ge à légbā dɔwàn nò, ⁵ tó aà mae yápi mà, mé i yāe oèò, lé pɔ a kè ge légbā pɔ a dɔwàpi a a fiaboɛ. ⁶ Ama zǐ pɔ aà mae yápi mà mé à gǐè, nɔɛpi ɔ aɔ ku a yáú bo. Dii a aà kǐè, asa aà mae gǐè.

⁷ Tó wéndiaɛ lekè Diiwa ge à yá'ò làasoosai à légbā dɔwà, ɔ à gbàsa zākè, ⁸ zǐ pɔ aà zá yápi mà mé i yāe oèò, nɔɛpi a a fiaboɛ. ⁹ Ama tó aà zá gǐè za zǐ pɔ à a yāmà gɔɔ, a aà lekca ge légbā pɔ a dɔ làasoosai pi midɛ, Dii i aà kǐ.

¹⁰ Tó gyaa ge nɔɛ pɔ wa yà mé lekè Diiwa sɔ, ge à légbā dɔwà, a a fiaboɛ.

¹¹ Tó nɔzāɛ lekè Diiwa ge à légbā dɔwà, ¹² tó aà zá yápi mà mé a nǐɛ, i gièò, lé pɔ a kè ge légbā pɔ a dɔwàpi, a a fiaboɛ. ¹³ Tó aà zá yá pɔ a òpi bādè zǐ pɔ á mà gɔɔ, nɔɛpi ɔ aɔ ku a guu bo. Lá aà zá a bādè, Dii a aà kǐɛ. ¹⁴ Tó nɔɛ lekè Diiwa ge à azǐa kè yāewa nǐ legbēaon lò, aà zá a fɔ weiè ge a gǐè. ¹⁵ Tó aà zá lé yāe oè lá gu lé dɔɔ, à weiè nǐ lé pɔ a kè Diiwaon we, ge légbā pɔ a dɔwà. A zèaànɔɛ, asa zǐ pɔ a mà i yāe oo. ¹⁶ Tó gɔɛpi yápi mà, ɔ gbɛzā à gbàsa gǐè, a yá a wi gɔɛpi musuɛ.

¹⁷ Ikoyā pɔ Dii ò Mɔizie gɔɛ nǐ a nao yá musu, ge mae nǐ a né wéndia pɔ kú a beo yá musun we.

31

Tɔsia Madiãɔwa

¹ Dii yá'ò Mɔizie à mè: ² Tɔ si Madiãɔwa Isailiɔɛ, nǐ tá n dezib kǐi. ³ ɔ Mɔizi ò gbéɔɛ: A gbēɔ nǐ gɔkɛboɔ séle aa gé Madiãɔwa nǐ zǐo, aai tɔsimá Diie.

⁴ A gbéé sé gběon òaasòòò bui ní buio, í ní gbae zíkai.
⁵ Ǿ Isaili bui píi gbéé kpà òaasòòò, ̄ zīgō kè gběon òaasòòò lèe kuepla (12.000). ⁶ Mòizi ní gbáe zíkai bui ní buio gběon òaasòòò. Sa'ona Eleazaa né Fineasi gèrínò, a zwàakpe pòò kūa ní kuu pò wí yā'òò.

⁷ Aa zíkà ní Madiā lá Dii dà Mòiziewa, aa ní gōe dède píi. ⁸ Madiā kíàò ku gbéé pò aa ní dèdeò guu gběon sòò, Evi ní Lèkèūò ní Zuuò ní Huluo ní Lèbao. Aa Bèòò né Balaaū dè lò. ⁹ Aa Madiā nòeò ní ní nēò kùkū, mé aa ní pòtuòò ní ní pòò sèle píi. ¹⁰ Ǿ aa tèsò an wéleowa ní ní bualoūò ní ní kpàsaò píi. ¹¹ Aa ní pòò sèle píi ní zìzòò ní pòtuòò, ¹² aa gèò Mòizi ní sa'ona Eleazaaò kíí ní Isailiò píi an bòòu Mòabu bùsu sēu Yuudē baale bōaa ní Yelikoo.

¹³ Mòizi ní sa'ona Eleazaaò ní Isaili òaanaò píi gè daiñle bòò kpe. ¹⁴ Ǿ Mòizi pò pà zīgō òaana pò lé su ní zìòzì, gběon òaasòòòò òaanaò ní gběon basòbasòòò òaanaò. ¹⁵ A ní lá à mè: Bóyāi a nòeò tòì bēei? ¹⁶ Ampiò mé Balaaū yāmà aa tò Isailiò bò Dii kpe Peoo yá musu,* ̄ Dii gagyākà gbéògu. ¹⁷ A nēgōeò dède píi ní nòe pò gōe dōò píi. ¹⁸ Nēnòe pò i gōe dō yāaò sō, à tó á pò ū bēe. ¹⁹ A gbéé pò a gbédèò ní á gbéé pò a òkà gēwaò, à gō bòò kpe gòò sopla. A gòò àaōde ní a gòò soplade zìò, à gbābò ázìae ní á zìzòò. ²⁰ A gbābò á pòkasae píi ní pò pò wa kè ní báaòò ní blekāò ní líò píi. ²¹ Ǿ sa'ona Eleazaa ò zīgō pò gè zìlauòne: Ikoyā pò Dii dà Mòizien ke: ²² Vua ní ánusuo ní mōgotēò ní mōsio ní mōpuo ní bēòmao ²³ ní pò pò a té fōò píi, à dòdò téa, i gō gbālesai. Pò pò a té

* **31:16** Nao 25.2

fɔɔ sɔ, à málɛ íu. ²⁴ A á pɔkasaɔpi a gɔɔ àaɔde ní a gɔɔ soplade zío, í gɔ gbáɛsai, í gbasa gɛ̀ bòou.

Pó pɔ Isailiɔ sɪ Madiáwa kpaalɛa

²⁵ Dii ò Mɔizie à mɛ̀: ²⁶ Mpi ní sa'onkia Eleazaao ní Isaili uabeleɔ, à gbé́ pɔ aa kù zílauɔ nao ní pɔtuɔɔ, ²⁷ í kpaalɛ sáasaa lɛɛ pla, gbé́ pɔ gè zílauɔ lɛɛ do, gbé́ kɪni pɔ kú beɔ lɛɛ do. ²⁸ Falu bɔmɛɛ gbé́ pɔ gè zílauɔ pɔ guu. Pɔ mɛ̀ndo bɔ ma pɔ ũ pɔ mɛ̀n àaa pla ní basɔoo guu, gbɛ̀nazina ge zu ge zàa'ina ge sã ge blen nò. ²⁹ Se an pɔɔ guu màa, ní kpá sa'onkia Eleazaawa ma baa ũ. ³⁰ Isaili kɪniɔ pɔɔ sɔ, pɔ mɛ̀n blakwi guu pɔ mɛ̀ndo, gbɛ̀nazina ge zu ge zàa'ina ge sã ge ble ge pɔtuɔ pãlen nò, ní kpá Levii pɔ aã laaidɔ ma zwãakpɛwawɔ.

³¹ Ǿ Mɔizi ní sa'onkia Eleazaao kè lá Dii ònéwa. ³² Pɔ pɔ zɪkanaɔ simá aa sùðon ke: Sã ní bleo àaasɔsɔo lɛɛ àaa àaɔ ní bàaɔkwi ní sɔoo (675.000). ³³ Zuɔ àaasɔsɔo lɛɛ bàaɔkwi ní plao (72.000). ³⁴ Zàa'inaɔ àaasɔsɔo lɛɛ bàaɔ ní mɛ̀ndoo (61.000). ³⁵ Nɔɛ pɔ aai gɔɛ dɔ yãaɔ àaasɔsɔo lɛɛ baakwi ní plao (32.000). ³⁶ A guo mé zɪkanaɔ baa ũ, são ní bleo àaasɔsɔo lɛɛ àaa do ní basoolokwi ní soplao ní àaa pla ní basɔoo (337.500). ³⁷ A guu wà falubùu Diiɛ àaa àaɔ ní bàaɔkwi ní sɔoo (675). ³⁸ Zuɔ àaasɔsɔo lɛɛ baakwi ní soolooɛ (36.000). A guu wà falubùu Diiɛ bàaɔkwi ní plao (72). ³⁹ Zàa'inaɔ àaasɔsɔo lɛɛ baakwi ní àaa pla ní basɔooɛ (30.500). A guu wà falubùu Diiɛ bàaɔ ní mɛ̀ndoo (61). ⁴⁰ Gbɛ̀nazinaɔ àaasɔsɔo lɛɛ gɛ̀o ní mɛ̀ndooɛ (16.000). An guu wà falubùu Diiɛ baakwi ní plao. ⁴¹ Mɔizi falupi kpá sa'onkia Eleazaawa Dii baa ũ lá Dii òɛwa.

42 Ǿ à a lεε do dīle adoa Isaili kīniō pō ũ. 43 Sāō rī bleō òaasōsōo lεε òaa do rī basoolo rī soplaoe rī òaa pla rī basōoo (337.500). 44 Zuō òaasōsōo lεε baakwi rī sooloo (36.000). 45 Zàa'īnaō òaasōsōo lεε baakwi rī òaa pla rī basōoo (30.500). 46 Gbēnazīnaō òaasōsōo lεε gēō rī mēndoo (16.000). 47 Isaili kīniō baa guu, Mōizi kè lá Dii òewa. A gbé mēndo bò gbēon blakwiō guu, à pōtuo mēndo bò pōtuo blakwiō guu, Ǿ a kpà Levii pō aai laaidō Dii zwàakpewaōwa.

48 Ǿ gbé pō de zīgō gbēon òaasōsōo dōaanaō ge zīgō gbēon basōobasōo dōaanaō ũ sò Mōizizi 49 aa òè: Wápiō n zòblenaō, wa zīgō pō wále wéteńziō nàō, gbēe i kēsā rī guuo. 50 Bee yái wa mō rī gbaō Diiē lākaa wá duunaa aà ae yái. Baade mò rī vua zāblebō pō á sèlō rī gāsīgbēō rī zāō rī tāanaō rī swáliō rī ōnεεō. 51 Ǿ Mōizi rī sa'onkia Eleazaao pō pō wa pī rī vuaopio sī. 52 Vua pō zīgō dōaanapiō mòò Diiē kà kiloo òaa do kwisai (190). 53 Ké zīgōpio pōpio sèle yāa, aa dīle rīzīa pō ũε. 54 Ké Mōizi rī sa'onkia Eleazaao vua pōpio sī zīgō dōaanapiōwa, aa gèò kpaaũkpεu, ké Isailiō yá líō dō Diigu yái.

32

Isaili buieō zōlεa Yuudē baale (Iko 3.12-22)

1 Lubeni buiō rī Gada buiō pōtuoō vī dasidasi. Ké aa è Yazεε bùsu rī Galada bùsuo á dádākekīi maaε, 2 Ǿ aa gè Mōizi rī sa'onkia Eleazaao rī Isaili dōaanaō lè aa òné: 3 Atalo rī Dibōō rī Yazεεo rī Nimelao rī Esebōō rī Elealeo rī Sebaūo rī Neboo rī Beona 4 pō Dii zīblèwàwēεō, wélepīō bùsu á dádākekīi maaε, mé

wápiɔ n zòblenaɔ, pɔdeɔn wá ũ. ⁵ Aa èa ò lɔ: Tó n wá wegwà, to bùsuɛ beepi àɔ de wápiɔ n zòblenaɔ pɔ ũ. Nsu to wà bua Yuudẽwao.

⁶ Ǿ Mɔizi wè Gada buiɔ n Lubeni buiɔwa à mè: A gbéɔ gé zíkai, ápiɔ í gɔ laa? ⁷ Bóyái ále á gbéɔ kúsu kwé buaa Yuudẽwa gẽa bùsu pɔ Dii kpámáú yá musui? ⁸ Maa á maeɔ kè Kadesi Baanea gɔɔ pɔ ma n zí bùsu gwagwai. ⁹ Aa gè e Esikɔli guzulɛu aa bùsupi gwàgwa, ɔ aa n gbéɔ kúsu kwè gẽa bùsu pɔ Dii kpámáúpi yá musu.* ¹⁰ Zibeezi Dii pɔ fènzí, à ɔlèné à mè: ¹¹ Gbé pɔ bɔ Egipi aa kà wè bao ge aa deaɔ, an gbèe a bùsu pɔ ma a legbè Ablahaũe n Izaakio n Yakɔbuo eo.† Aa temazi n nòsemendoo, ¹² sema Yefũne né Kalebu, Kenazi bui n Nuni né Yozueeo bàasio, aame temazi n nòsemendoo. ¹³ Ǿ Dii pɔ fè Isailiɔzi, a tò aa liaaliaa guwaiwaiu wè bla e gbé pɔ taaekèepiɔ gè mĩdeò píi. ¹⁴ Bui duunkenaɔ, a ea ále á maeɔ taaaba, a ea ále Dii pɔfɛlea Isailiɔzi káfio lò? ¹⁵ Tó a bɔ Dii kpɛɛ, a ea Isailiɔ to guwaiwaiu píie, aai kaale we á yái.

¹⁶ Ǿ aa sɔ Mɔizizi aa mè: Wá ye wà kaa da wá pɔtuɔɔne la, wí wéleɔ keke kále wá néfɛnenaɔne n n daɔ. ¹⁷ Wápiɔ sɔ wá wá gɔkeɔɔ séle, wí zése n wá gbé kɔniɔ e wà ge káɔnɔ n zɔlekɔi. Wá néfɛnenaɔ n n daɔ iɔ ku wéle bíideɔ guu la bùsupideɔ yái. ¹⁸ Mé i ke wá gbéɔ n bùsu è píi bàasio, wá su beo. ¹⁹ Bee kpɛ wá baa aɔ kúrɔnɔ Yuudẽ baale lɔo, asa wá wá pɔ e Yuudẽ baa gukpe oi lae.

²⁰ Ǿ Mɔizi ònɛ: Tó á yápi ke, à á gɔkeɔɔ se à ge

* 32:9 Nao 13.32 † 32:11 Nao 14.29

zíkai Diiε, ²¹ á zīgṣṓ bua Yuudēwa Dii ae píi, ío ku we e Dii gé a íβεεṓ bùsu siomá píi. ²² Tó Dii gbāamò bùsupiε, í gbasa su, bùsue bee í gṣ á pó ũ ní Dii dṣao, áo tàae vī Diiε ge á gbéṓne lṓo. ²³ Tó i su kè màao, a duunakè Diiεε. Aṓ dṣ ké á duunapi a wi á musue. ²⁴ A wéleṓ kεkε kále á néfēnenaṓne ní ní daṓ, í kaa da á pṓtuṓne, í ke lá á ò ní ázia léowa.

²⁵ Ǿ Gada buiṓ ní Lubeni buiṓ ò Mṓiziε: Baa, wápiṓ n zòblenaṓ wá ke lá ní òwa. ²⁶ Wá néfēnenaṓ ní wá nṓεṓ ní wá sṓṓ ní wá zuṓ gṣ Galada wéleṓ guu la píiε. ²⁷ Baa, wápiṓ n zòblenaṓ wápii sṓ wí bua Yuudēwa wá gé zíkai Diiε ní wá gṣkeṓṓ kúa lá ní òwa.

²⁸ Ǿ Mṓizi yādīle sa'onkia Eleazaεε ní Nuni né Yozueeo ní Isaili bui dṓaanaṓ gbépiṓ yá musu, ²⁹ a òné: Tó Gada buiṓ ní Lubeni buiṓ bùaánṓ Yuudēwa Dii ae ní ní gṣkeṓṓ kúa, mé a gbāamò bùsupiε, à Galada bùsue bee kpámá ní pó ũ. ³⁰ Tó aai ní gṣkeṓṓ se aa bùaánṓ sṓṓ, Kanaa bùsu baa ṣ aa bleánṓ.

³¹ Ǿ Gada buiṓ ní Lubeni buiṓ mè: Wápiṓ n zòblenaṓ, wá ke lá Dii òwaε. ³² Wá wá gṣkeṓṓ se wá gé Kanaa bùsuu Dii ae, wá baa ío ku Yuudē baalaε.

³³ Ǿ Mṓizi Amṓleṓ kí Siṓ bùsu ní kí Ogu bùsu pó wí mε Basanao kpà Gada buiṓ ní Lubeni buiṓ ní Yosefu né Manase bui kíniṓwa, bùsupi ní a wéleṓ ní a tṓṓleṓ. ³⁴ Gada buiṓ kèke Dibṓ kále wéle bíide ũ ní Ataloo ní Aloeeo ³⁵ ní Atalosoṓáo ní Yazεεṓ ní Yṓgbṓao ³⁶ ní Benimelao ní Betalanao. Aa kaa dà ní kpàsaṓi. ³⁷ Lubeni buiṓ kèke Eṣebṓ kále ní Elealeo ní Kiliataiṓo ³⁸ ní Neṓoo ní Baali Mεonaṓ ní Sibemaṓo. Aa tṓ dafu kpà wéle pó aa kèke kàlepione. ³⁹ Manase né Makii buiṓ gè lèle Galada bùsuwa, aa sí aa Amṓle pó kú weṓ yà. ⁴⁰ Ǿ Mṓizi Galada bùsupi kpà Manase né

Makii buiowa, aa z̀̀leu. ⁴¹ Manase bui Yaii gè lèlè Amole kpàsaowa a sɪ, ɔ̃ aa kpàsapiɔ tɔ̀ lɪlè Avoyaii. ⁴² Nɔ̀ba gè lèlè Kenati ní a bualoũowa a sɪ, ɔ̃ à azɪa tɔ̀ kpà wélepiɛ.

33

Isailiɔ̀ b̀̀okpakpaa b̀̀a Egipi gbɛa

¹ Gua pɔ̀ Isailiɔ̀ b̀̀okpakpau an b̀̀a Egipi gbɛaɔ̀n ke: Aa t́́a'ò gāgā, Mɔ̀izi ní Aalonaɔ̀ mé ní dɔ̀anaɔ̀ ũ. ² Mɔ̀izi ní b̀̀okpakliɔ̀ tɔ̀ kà láu lá Dii ðɛwa. ɔ̀n ke: ³ Mɔ̀ ś́ia gɔ̀ g̃ode ź́ G̃amusu dikpekeɛa gbɛa Isailiɔ̀ b̀̀ Lamɛɛ ní mio daa ía Egipiɔ̀ wáa píi, ⁴ gɔ̀ pɔ̀ aale ní neg̃ɛ ś́iaɔ̀ v́́, asa Dii yákpalekè ní Egipi t́́aɔ̀ɛ, ɔ̃ à Egipi népiɔ̀ dèdɛ.

⁵ B̀̀a Lamɛɛ Isailiɔ̀ gè b̀̀okpà Suko. ⁶ B̀̀a Suko aa gè b̀̀okpà Etani guwaiwai léwa. ⁷ B̀̀a Etani aa èa gè Pi'ailo, Baalizef̃̃ gukpɛ oi, ɔ̃ aa gè b̀̀okpà Midoli saɛ. ⁸ B̀̀a Pi'ailo aa bùa ísiawa gugiiu, ɔ̃ aa sɪ guwaiwaiu. Ké aa t́́a'ò Etani guwaiwaipiu gɔ̀ àaɔ̀, ɔ̃ aa b̀̀okpà Mala. ⁹ B̀̀a Mala aa gè b̀̀okpà Eliũ. Wek̃i nibɔ̀naɔ̀ kuu mèn kuepla ní daminaliɔ̀ mèn bàaɔ̀kwi. ¹⁰ B̀̀a Eliũ aa gè b̀̀okpà Isia T̃́ɛa saɛ. ¹¹ B̀̀a Isia T̃́ɛa saɛ, aa gè b̀̀okpà Sini guwaiwaiu. ¹² B̀̀a Sini guwaiwaiu aa gè b̀̀okpà Dɔ̀feka. ¹³ B̀̀a Dɔ̀feka aa gè b̀̀okpà Alusu. ¹⁴ B̀̀a Alusu aa gè b̀̀okpà Lefidiũ. Wek̃i aa k̀̀au íwa aa mi. ¹⁵ B̀̀a Lefidiũ aa gè b̀̀okpà Sinai guwaiwaiu. ¹⁶ B̀̀a Sinai guwaiwaiu aa gè b̀̀okpà Kibelo Ataava. ¹⁷ B̀̀a Kibelo Ataava aa gè b̀̀okpà Azelo. ¹⁸ B̀̀a Azelo aa gè b̀̀okpà Litema. ¹⁹ B̀̀a Litema aa gè b̀̀okpà Limɔ̀ Pelezi. ²⁰ B̀̀a Limɔ̀ Pelezi aa gè b̀̀okpà Libena. ²¹ B̀̀a Libena aa gè b̀̀okpà Lisa. ²² B̀̀a Lisa aa

gè bòokpà Keelata. ²³ Bɔa Keelata aa gè bòokpà Sefεε gbεzi. ²⁴ Bɔa Sefεε gbε zɪ aa gè bòokpà Alada. ²⁵ Bɔa Alada aa gè bòokpà Makelo. ²⁶ Bɔa Makelo aa gè bòokpà Taatu. ²⁷ Bɔa Taatu aa gè bòokpà Tela. ²⁸ Bɔa Tela aa gè bòokpà Miteka. ²⁹ Bɔa Miteka aa gè bòokpà Asemɔna. ³⁰ Bɔa Asemɔna aa gè bòokpà Mɔselo. ³¹ Bɔa Mɔselo aa gè bòokpà Benεyaakā. ³² Bɔa Benεyaakā aa gè bòokpà Oo Agigada. ³³ Bɔa Oo Agigada aa gè bòokpà Yɔbata. ³⁴ Bɔa Yɔbata aa gè bòokpà Ablona. ³⁵ Bɔa Ablona aa gè bòokpà Eziɔgebεε. ³⁶ Bɔa Eziɔgebεε aa gè bòokpà Kadεsi, Zini guwaiwaiu. ³⁷ Bɔa Kadεsi aa gè bòokpà Oo gbε saε Eɔɔ̀ b̀usu léwa. ³⁸ ɔ sa'onkia Aalona d̀ede Oo gbεwa lá Dii ɔewa. We à g̀au Isailiɔ bɔa Egipi ẁè blade a mɔ sɔode gɔɔ s̀eiazi. ³⁹ Aà ẁè basoolo ní àaɔode guu ɔ à g̀a.* ⁴⁰ Alade pó kú Nεgeve b̀usu kía pó de Kanaa bui ũ mà Isailiɔ lé m̀ó.

⁴¹ Bɔa Oo gbε zɪ aa gè bòokpà Zalamɔna. ⁴² Bɔa Zalamɔna aa gè bòokpà Puno. ⁴³ Bɔa Puno aa gè bòokpà Obo. ⁴⁴ Bɔa Obo aa gè bòokpà Iye'abaliũ, Mɔabu b̀usu léwa. ⁴⁵ Bɔa Iye'abaliũ aa gè bòokpà Dibɔ Gada. ⁴⁶ Bɔa Dibɔ Gada aa gè bòokpà Alemɔ Diblataiũ. ⁴⁷ Bɔa Alemɔ Diblataiũ aa gè bòokpà Abaliũ b̀usu s̀isideu Nεbo saε. ⁴⁸ Bɔa Abaliũ b̀usu s̀isideu aa gè bòokpà Mɔabu b̀usu s̀eu Yuudē saε bɔaa ní Yelikoo. ⁴⁹ Aa b̀okpà s̀epiu za Beyesimɔ e Abeli Sitiũ.

Dii Isailiɔ gbaa laai Yuudē baa

⁵⁰ Dii yã'ò Mɔizie Mɔabu b̀usu s̀epiu à mè: ⁵¹ O Isailiɔnε: Tó a bua Yuudēwa a g̀ε Kanaa b̀usu, ⁵² à

* **33:39** Nao 20.22-28

bùsupideɔ yá, í n̄ t́á ṕo aa àò n̄ t́á ṕo aa kàsao wíwi, í n̄ gbagbakíio deéle. ⁵³ A bùsupi símá, í z̄leu, asa má kpàwá á ṕo ũe. ⁵⁴ A bùsupi kpaalek̄ɔe n̄ gbelaao daeda. A t̄ole z̄o kpá á bui ṕo aa dasioɔwa, í t̄ole néna kpá á bui ṕo aa dasioɔwa. T̄ole ṕo gbé sè io de n̄ ṕo ũ. A kpaalek̄ɔe daeda. ⁵⁵ Tó i bùsupideɔ yao, gbé ṕo a n̄ t̄o zu á wéu lán kòɔwae, aai ḡo lán lewa á saalou. Aa ìadawá bùsu ṕo á z̄leupiue, ⁵⁶ mí kéé lá ma zèò mà kenéwa.

34

Kanaa bùsu z̄leɔ

¹ Dii yá'ò Mbizie à mè: ² O Isailione n̄ me, tó a ḡe Kanaa bùsuu mé ále kpaalek̄ɔe, bùsupi z̄leɔn ke: ³ Geomidokii oi, Zini guwaiwai p̄o p̄á Ed̄u bùsu léi mé á bùsu lé ũ. Sea za gukpe oi á bùsu lépi a daale Isida Wiside léwae, ⁴ i p̄á Sóigbebolei ɔzei, i ta Zini guwaiwaiwa, i p̄ai Kadesi Baanea ɔzei, i ḡe n̄ Azaa'adaao, i gé Azem̄. ⁵ B̄oa Azem̄ i p̄á Egipi zé swai e à ge pe ísiawa. ⁶ Isia z̄o ṕo kú be'ae oi mé á bùsu lé ũ. A bùsu lén we be'ae oi.

⁷ Lá á bùsu lé aɔ de gugbántoo oin ke: B̄oa za ísia z̄oi, à a iada e Oo gbe sae. ⁸ B̄oa Oo gbe sae, à a iada e Amata bole, í geò Zedada. ⁹ Bùsupi lé a ḡe n̄ Ziflonaɔe, i ge pe Azaa'enanawa. Lá á bùsu lé aɔ de gugbántoo oin we.

¹⁰ Gukpe oi à á bùsu lé iada b̄oa Azaa'enana e Sefaũ. ¹¹ B̄oa Sefaũ i ḡe Libla, Aini gukpe oi, i ge p̄á Genzaleti Isida gbepolei gukpe oi. ¹² B̄oa we i p̄á Yuud̄e, i ge pe Isida Wisidewa. Lá á bùsu lé aɔ den we.

13 Ǿ Mɔizi yápi díle Isailionε à mè: A bùsupi kpaalekõε ní gbelaao.* Dii díle á bui lee kēokwi ní kíniõ pó ũε, ¹⁴ asa Lubeni buiõ ní Gada buiõ ní Manase buiõ lee doo ní baa è kò uale ní ualeo. ¹⁵ Bui lee pla ní kíniopiõ ní baa è Yuudē baa gukpre oi bɔaa ní Yelikoo.

¹⁶ Dii yā'ò Mɔizie à mè: ¹⁷ Gbế pó aa bùsu kpaaléé ní gbelaaoõ tón ke: Sa'onkia Eleazaa ní Nuni né Yozueeo. ¹⁸ Bee gbεa í dɔaanaõ se bui ní buio guu mēndodo aa dɔńle bùsu kpaaleapi guu. ¹⁹ Gbế pó á ní sέpio tón ke:

Yuda buiõ guu Yefũne né Kalebu.

²⁰ Simeõ buiõ guu Amihudu né Semueli.

²¹ Bēyāmεε buiõ guu Kiseloni né Elidada.

²² Dā buiõ guu Yɔgeli né Buki.

²³ Yosefu né Manase buiõ guu Efodu né Anieli.

²⁴ Yosefu né Eflaiũ buiõ guu Sifitā né Kemue.

²⁵ Zabulõni buiõ guu Paanaki né Elizafā.

²⁶ Isakaa buiõ guu Azā né Paletie.

²⁷ Aseε buiõ guu Selomi né Aihudu.

²⁸ Nεfatali buiõ guu Amihudu né Pedae.

²⁹ Gbế pó Dii ní díle aa Kanaa bùsu kpaale Isailionεon we.

35

Levii buiõ wéleõ

¹ Dii yā'ò Mɔizie Mɔabu bùsu sēu Yuudē baale bɔaa ní Yelikoo à mè: ² O Isailionε aa bùsu pó aa a kpaaleεε wéleõ kpa Levii buiõwa, ké aa e wàò kú ní guu, aai tɔole pó liaa wélepici kpámá b.* ³ Wélepici

* **34:13** Yoz 14.2 * **35:2** Yoz 21.1-42

io de ní zõlekii ũ, mé tõe pó kú wélepíõ saeo io de ní zuo ní ní são ní ní potuo páleo kúkii ũ pii. ⁴ Tõe pó liaa wélepíõi yãasa i ka gãsisuu ãaa soo. ⁵ A ba yõ wénkpe gukpe oi kiloo do, í yõ geomidokii oi kiloo do, í yõ be'ae oi kiloo do, í yõ gugbantoo oi kiloo do à pee pii, wéle io ku guoguo, tõe pó liaai sõ io de wéledeõ dádákekii ũ.

⁶ Wéle pó á kpá Levii buiõwapiõ guu, a mèn soolo io de misiwéleo ũ. Tó gbé gbédè, ìli bàale ta wélepíõ dou. An wéle kiniõ io bla ní plao. ⁷ Wéle mèn blakwi plasai ò á kpámá, wéle pii ní a tõeõ liaai. ⁸ Lá á buiõ tõe e léu, a guu ò aa wélepíõ kpa Levii buiõwa. Bui pó wéle ví dasi aa kpa dasi, bui pó wéle ví bílao aa kpa bílao.

Misiwéleo

(Iko 19.1-13, Yoz 20.1-9)

⁹ Dii yã'ò Mõizie à mè: ¹⁰ O Isailiõne ñ me, tó a bua Yuudẽwa a gẽ Kanaa bùsuu, ¹¹ à wéleõ dile á misiwéleo ũ. Tó kai mé m̀, ò gbé gbédè, ade lí bàale ta we. ¹² Wélepi io deé misiwéleo ũ, ké gbédena e bàasi aà dae pó a tsiwàe à tau. Tó a kè màa, a gao, sema wà yákpalekèaàno bàasio. ¹³ Wéle mèn soolo pó á kpá Levii buiõwa á misiwéle ũ, ¹⁴ mèn àaõ io ku Yuudẽ baala, mèn àaõ io ku baale Kanaa bùsuu. ¹⁵ Tó kai mé m̀, ò gbé gbédè, ade lí bàale tau. Wéle mèn soolopíõ io de misikii ũ á Isailiõne ní bõmõ ge nibõ pó kúanõ.

¹⁶ Tó gbé gbé lè ní mõo a dè, ade á gbédena. Sema wà ade de sõ. ¹⁷ Tó gbé gbé kũa mé à gbé lèò a dè, gbédenan aà ũ, sema wà aà de sõ. ¹⁸ Tó lí a kũa mé

à gbé lèd a dè, gbēdenan aà ũ, sema wà aà dε. ¹⁹ Dae pò a tɔsiwà mé ali gbé pò gbēdèpi dε, tó à kpàaũaànc̣o. ²⁰ Tó gbé gbé kpàkpa, ã à ɔẓààzi, ge à aà pà ní pòo, ké a zaaàgu yáí, a dè, ²¹ ge tó à aà lè ní ɔkũo a dè Ìi pò a sèaànc̣o yáí, gbēdenan aà ũ, sema wà aà dε. Dae pò a tɔsiwà mé a aà dε, tó à kpàaũaànc̣o.

²² Tó i aà kpàkpa ṣo, ã à ɔẓààzi, ge à aà pà ní pòo kándo Ìiseaaànc̣o sai, ²³ ge i aà eo, ã gbε ṣiwà à gá, lá i íbeleseaànc̣oε, mé àlε wεεlε à aà kε'iao, ²⁴ wa yág̣ōg̣ō gbēdenapi ní dae pò a tɔsiwàoε ikoyãε beec̣o musuε. ²⁵ Wi gbēdenapi si dae pò a tɔsiwàwa, aai aà gbaε misiwēlε pò à bàalè tàu yãa guu, iɔ ku wélep̣iu e sa'onkia pò wa ḍilε gé gaò. ²⁶ Tó gbēdenapi kèse sù ṿi wélep̣i léa, ²⁷ mé dae pò a tɔsiwàpi kpàaũaànc̣o, a ku misiwēlep̣i guuo, aà aà dε, aɔ tàae ṿi aà dea guuo. ²⁸ Sema gbēdenapi aàc̣o ku misiwēlep̣iu e sa'onkia ge gaò. Sa'onkiapi gaa gbεa ã a gbasa ta a bε. ²⁹ Gu pò á kúu píi e á buiwa, àc̣o ikoyápi kũa.

³⁰ Gbēdea yá guu, wa gbēdena dε gbẹ́c̣o seeladeke yá musu, ãma ásu gbēde gbé mēndo seeladeke yáio.† ³¹ Asu to gbēdena pò kũ wà dε azia boo, sema wà aà dε. ³² Tó sa'onkia i ga g̣iao, ásu ɔasi gbé pò bàasi tà misiwēleuwa à aà gba zé aà ta a bεo. ³³ Asu to bùsu pò ác̣o kuu gbãleo. Gbēdea mé Ì bùsu gbãle. Wa f̣ō gbãḅo bùsu pò wà gbēdèuεo, mé i kε wà gbé pò gbépi dè dε bàasio. ³⁴ Asu to bùsu pò ác̣o kuu, mé mapi ṣō mác̣o kuu gbãleo, asa má Dii má kú á Isailio guuε.

† 35:30 Iko 17.6, 19.15

36

Zelofada nenɔɔ tɔɔle

¹ Galada buiɔ uabeleɔ m̀ Mɔizi k̄i. Galadapiá Makii néɛ, Manase t̄ɔnaɛ, Yosefu buiɛ. ɔ aa ò Mɔizie n̄ Isaili bui d̄aanaɔ ² aa m̀: Baa, ké Dii òne n̄ bùsu kpaale Isailiɔne n̄ gbelaao, a òne n̄ wá gb̄edo Zelofada tɔɔle kpá aà nenɔɔwa.* ³ Tó nenɔɔpiɔ zākè n̄ Isaili buip̄aleɔ, wa n̄ tɔɔle sí wá buiɔwa wà k̄afi bui p̄ aa zākèr̄nɔɔne, tɔɔle p̄ wa kpàwá n̄ gbelaao i lao. ⁴ Tó Kuu'ɔwē† kà s̄, wa n̄ tɔɔle sí kpaale p̄ wá deziɔ sè guue, wi k̄afi bui p̄ aa zākèr̄nɔɔne.

⁵ ɔ Mɔizi yá p̄ Dii òe ðile Isailiɔne à m̀: Yosefu buip̄iɔ yá naɛ. ⁶ Yá p̄ Dii ðile Zelofada nenɔɔ yá musun ke: A m̀ nenɔɔpiɔ zāke n̄ ḡ p̄ k̄ené maaɔ, āma ḡ p̄ aa zākeɔ, sema aao ðe n̄ dezi káau Manase buiɔ ũ. ⁷ Tɔɔle p̄ Isailiɔ v̄i n̄ buiwaɔ su ḡ k̄ p̄uo. Isaili pii ze n̄ a dezi káau tɔɔle p̄ á è túbi ũo. ⁸ Isaili buiɔ guu, sema nɔɔe p̄ tɔɔle v̄i túbi ũ zāke n̄ ḡ p̄ ðe a dezi káau bui ũo. Beewa Isaili pii a ḡ tɔɔle p̄ wà kpaalè a deziɔne v̄i. ⁹ Isaili buiɔ tɔɔle su ḡk̄ɔuo. Isaili bui pii ze n̄ tɔɔle p̄ á è kpaale guuo.

¹⁰ ɔ Zelofada nenɔɔ kè lá Dii ò Mɔiziewa. ¹¹ Mala n̄ Tiizao n̄ ɔgelao n̄ Milikao n̄ Nɔao zākè n̄ n̄ des̄é néɔ. ¹² Aa zākè n̄ Yosefu né Manase buiɔ, ɔ tɔɔle p̄ wà kpaal̄n̄éɔ gi ðe n̄ dezi káau buiɔ p̄ ũ. ¹³ Ikoyāo n̄ yāðilea p̄ Dii ða Mɔizie a ðile Isailiɔneɔn we ḡɔ p̄ aa ku Mɔabu bùsu s̄ɔ Yuud̄e baale b̄aa n̄ Yelikoo.

* **36:2** Nao 27.7 † **36:4** Lev 25.8-10

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

lxxv

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9